

Prospekt Informacyjny Aviva Otwartego Funduszu Emerytalnego Aviva Santander

Sporządzony w Warszawie 12 kwietnia 2019 roku.

Aviva Otwarty Fundusz Emerytalny Aviva Santander jest zarządzany przez Aviva Powszechne Towarzystwo Emerytalne Aviva Santander Spółka Akcyjna z siedzibą w Warszawie 00-189, przy ul. Inflanckiej 4b.

Ogólnodostępna strona internetowa Aviva OFE znajduje się pod adresem: www.aviva.pl

Infolinia: 22 557 44 44

Szanowni Państwo,

pragniemy przedstawić Państwu Prospekt Informacyjny Aviva Otwartego Funduszu Emerytalnego Aviva Santander. Znajdą w nim Państwo informacje dotyczące wyników inwestycyjnych Otwartego Funduszu Emerytalnego w 2018 roku, zatwierdzone sprawozdanie finansowe za rok ubiegły, aktualny Statut Funduszu oraz deklarację zasad polityki inwestycyjnej i celu inwestycyjnego Funduszu.

Jesteśmy dumni, że już 20 lat Aviva Otwarty Fundusz Emerytalny Aviva Santander działa na polskim rynku emerytalnym. W tym czasie otwarte fundusze emerytalne przeszły szereg zmian, ale ich podstawowa misja pozostaje niezmienna – pomnażanie kapitału emerytalnego. Od początku działalności Funduszu w maju 1999 roku do końca 2018 roku wartość jednostki rozrachunkowej Aviva OFE wzrosła o ponad 300%, co w skali roku daje stopę zwrotu na poziomie ok. 7,4%. To bardzo dobry wynik, znacznie przewyższający inflację, która w tym okresie wyniosła około 2,6% średniorocznie.

Liczba członków Funduszu wyniosła 2,54 mln na koniec 2018 roku. W 2018 r. napływ składek członkowskich z ZUS wyniósł 0,65 mld zł. Spadek cen instrumentów finansowych będących w portfelu Funduszu oraz odpływy do ZUS z tytułu tzw. suwaka bezpieczeństwa przełożyły się na spadek wartości oszczędności emerytalnych zgromadzonych w Funduszu: na koniec 2018 roku zarządzaliśmy środkami o wartości 34,49 mld złotych. Podczas gdy jeszcze rok temu było to 39,47 mld złotych. W 2018 r., z powodu przenoszenia środków do ZUS w ramach tzw. suwaka bezpieczeństwa, Fundusz odnotował odpływ aktywów o wartości 1,9 mld złotych. Dla porównania w 2017 r. odpływ ten wyniósł 1,5 mld złotych.

Wyniki działalności inwestycyjnej w 2018 roku

Za nami bardzo trudny i zmienny rok, obfitujący w wydarzenia polityczne o zasięgu globalnym, jak również te dotykające tylko nasz rynek kapitałowy. Spory handlowe między USA i Chinami, podobnie jak kwestia wyjścia Wielkiej Brytanii z UE, negatywnie wpłynęły na perspektywę światowego wzrostu gospodarczego. Mimo dobrego otoczenia makroekonomicznego w Polsce, zyski spółek notowanych na GPW nie rosły w oczekiwanym tempie, a w wypadku tych najmniejszych nawet spadały głównie pod wpływem presji kosztowych. W efekcie indeksy krajowe również znalazły się pod presją. Nie bez znaczenia były informacje dotyczące spółki GetBack SA oraz niektórych instytucji finansowych. Niewątpliwie przyczyniło się to do gwałtownego odpływu środków z tych instytucji i przeceny akcji, w szczególności najmniejszych spółek oraz obniżenia zaufania do rynku kapitałowego.

Akcje polskie, będące częścią globalnego rynku kapitałowego również odnotowały spadki. Indeks WIG spadł w 2018 roku o 9,5% a indeks reprezentujący najmniejsze spółki SWIG80 spadł prawie o 25%. Dodatkowo niskie stopy zwrotu wygenerowane przez depozyty i obligacje korporacyjne były wyższe od stopy inflacji, która w 2018 roku wyniosła 1,1%, jednak w nieznacznym stopniu zrekompensowały straty na rynku akcji. W związku z przeprowadzoną reformą emerytalną jesteśmy Funduszem w dużym stopniu eksponowanym na rynek akcji, w konsekwencji czego wartość jednostki rozrachunkowej Aviva OFE w 2018 roku spadła o 9,35%. Ten negatywny obraz wygląda nieznacznie lepiej, jeśli odniesiemy wyniki naszego zarządzania do stóp zwrotu wygenerowanych przez 9 konkurencyjnych funduszy emerytalnych działających w ramach takiego samego mandatu inwestycyjnego. Patrząc na stopę zwrotu wynik Aviva OFE był piątym najlepszym, a wynik drugiego w rankingu funduszu okazał się być lepszy o zaledwie 0,07 punktu procentowego. Jednocześnie chcielibyśmy zwrócić Państwa uwagę na fakt, że kilkuprocentowe wzrosty na giełdzie, które miały miejsce w pierwszym kwartale 2019 roku, pozwoliły odrobić w części ubiegłoroczne spadki.

W 2018 roku, podobnie jak w poprzednich latach konsekwentnie realizowaliśmy naszą politykę z zakresu ładu korporacyjnego [corporate governance] realizowanego przede wszystkim poprzez wykonywanie prawa głosu na walnych zgromadzeniach spółek z portfela Funduszu. Wykonywanie prawa głosu jest integralną częścią procesu inwestycyjnego, a aktywność ta ma na celu dbałość, aby władze spółki oraz inni akcjonariusze w swych działaniach nie naruszali interesów Członków Funduszu.

Poniżej przedstawiamy zestawienie wartości jednostek rozrachunkowych i stóp zwrotu:

Wartość jednostki rozrachunkowej na dzień 31 grudnia 2018 roku:	40,89 zł
Wartość jednostki rozrachunkowej na dzień 31 grudnia 2015 roku:	34,34 zł
Wartość jednostki rozrachunkowej na dzień 31 grudnia 2013 roku:	35,85 zł
Wartość jednostki rozrachunkowej na dzień 31 grudnia 2008 roku:	24,15 zł
Wartość jednostki rozrachunkowej w dniu rozpoczęcia działalności lokacyjnej Funduszu:	10,00 zł

Wysokość stopy zwrotu Funduszu za okres ostatnich 3 lat kalendarzowych (za okres od 31 grudnia 2015 roku do 31 grudnia 2018 roku): 19,074%

Wysokość stopy zwrotu Funduszu za okres ostatnich 5 lat kalendarzowych (za okres od 31 grudnia 2013 roku do 31 grudnia 2018 roku): 14,059%

Wysokość stopy zwrotu Funduszu za okres ostatnich 10 lat kalendarzowych (za okres od 31 grudnia 2008 roku do 31 grudnia 2018 roku): 69,317%

Wysokość ostatniej stopy zwrotu Funduszu, podanej do publicznej wiadomości przez organ nadzoru w roku poprzedzającym sporządzenie prospektu (za okres od 30 września 2015 roku do 28 września 2018 roku): 17,899%

Wysokość ostatniej średniej ważonej stopy zwrotu wszystkich otwartych funduszy, podanej do publicznej wiadomości przez organ nadzoru w roku poprzedzającym sporządzenie prospektu (za okres od 30 września 2015 roku do 28 września 2018 roku): 18,826%

Planowane kierunki rozwoju działalności lokacyjnej

Rok 2018 zgodnie z naszymi oczekiwaniami przyniósł kontynuację dobrej koniunktury w gospodarce światowej i krajowej. Dobrego otoczenia dla naszych inwestycji spodziewamy się również w tym roku. Niewątpliwie wsparciem dla tak pozytywnego scenariusza będzie zapowiedziany przez rząd pakiet fiskalny, który powinien być dodatkowym wsparciem dla konsumpcji i do pewnego stopnia ograniczać ryzyka mogące płynąć ze środowiska zewnętrznego. Cykl koniunkturalny na świecie bowiem wkroczył w dojrzałą fazę, a tempo wzrostu gospodarczego będzie już niższe niż w roku ubiegłym. W Stanach Zjednoczonych efekty reformy podatkowej, pozytywnie wpływające na wyniki spółek, powinny już wygasać. W Europie z kolei obserwujemy rewizję tempa wzrostu w odpowiedzi na niższą dynamikę wzrostu gospodarczego w Chinach, ograniczenia w światowym handlu i nowe regulacje dotyczące w szczególności sektor samochodowy. Dużo niepewności dostarcza wciąż nierozwiązana kwestia wyjścia Wielkiej Brytanii z Unii Europejskiej. W środowisku słabszego wzrostu oraz niższych oczekiwań co do inflacji, proces zacieśniania polityki pieniężnej, prowadzony przez banki centralne jeszcze w zeszłym roku, może się skończyć. W Europie Europejski Bank Centralny zakończył proces skupu aktywów, jednak w obliczu gorszych perspektyw dla gospodarki, potencjalne podwyżki stóp mogą okazać się jeszcze bardziej odległe. W Stanach Zjednoczonych bardzo prawdopodobne jest, że System Rezerwy Federalnej zakończył już podwyższenie stóp procentowych w tym cyklu. Komunikacja ze strony banków centralnych, zwłaszcza w obliczu sygnałów potencjalnego spowolnienia aktywności gospodarczej, będzie niezwykle ważna dla zachowania się rynków finansowych. W Polsce wydaje się, że Rada Polityki Pieniężnej ma duży komfort z pozostawieniem stóp procentowych na niezmiennym poziomie.

Uważamy, że akcje polskie wciąż powinny być beneficjentem wzrostu gospodarczego i ponownie będą główną klasą aktywów, w jaką Fundusz inwestować będzie swoje środki. Sądzymy jednak, że istotną barierą dla wzrostu wyników spółek może być wciąż utrzymująca się presja kosztowa, dodatkowo niektóre branże mogą napotkać na barierę popytową. Dlatego też sądzymy, że selekcja akcji będzie odgrywała kluczową rolę. Na koniec roku 2018 udział akcji krajowych w aktywach Funduszu wyniósł 79,3%. Oczywiście w przyszłości stan ten może ulec zmianie na skutek bieżącej oceny perspektyw stóp zwrotu oraz analizy kluczowych ryzyk naszego scenariusza.

Akcje zagraniczne, których udział na koniec roku 2018 wyniósł ok. 5,5%, będą również przedmiotem inwestycji Funduszu w 2019 roku ze względu na dywersyfikację i lepszą płynność. Dają też możliwość znalezienia ekspozycji na sektory i czynniki, które nie są dostatecznie reprezentowane na polskiej giełdzie.

Podobnie jak w roku poprzednim Fundusz wciąż będzie aktywny na rynku instrumentów dłużnych. Obligacje korporacyjne oraz listy zastawne oprócz funkcji inwestycyjnej dywersyfikują portfel aktywów oraz stabilizują stopę zwrotu Funduszu. Ze względu na małą skalę emisji na rynku pierwotnym tempo wzrostu tej części portfela jest jednak ograniczone. Zaobserwowany w zeszłym roku wzrost marż kredytowych stanowi w wypadku niektórych emitentów atrakcyjny moment na inwestycje.

W przewidywalnym terminie, nie oczekujemy, by przyjęta polityka inwestycyjna odbiegała istotnie od tej prowadzonej w roku 2018. Rządowe zapowiedzi zmian w II filarze systemu emerytalnego nie zostały do tej pory poparte aktami prawnymi; dalsze szczegóły w tym zakresie na pewno będą przez nas analizowane pod kątem zmian w polityce inwestycyjnej.

Deklaracja zasad polityki inwestycyjnej i celu inwestycyjnego

Fundusz inwestuje składki emerytalne członków w celu zgromadzenia kapitału dla świadczeń wypłacanych po uzyskaniu uprawnień emerytalnych. Strategicznym celem Funduszu jest długoterminowy przyrost wartości oszczędności członków Funduszu.

Wypełnienie wskazanego celu Funduszu realizowane jest poprzez przyjętą strategię inwestycyjną ukierunkowaną na uzyskanie możliwie najlepszej stopy zwrotu przy zapewnieniu adekwatnego poziomu ryzyka inwestycyjnego. Inaczej rzecz ujmując - Fundusz podejmuje jedynie te inwestycje, których oczekiwana stopa zwrotu rekompensuje ryzyko inwestycyjne. Fundusz dąży do osiągnięcia maksymalnego stopnia bezpieczeństwa lokat. Głównymi składnikami lokat Funduszu wpływającymi na poziom zwrotu z inwestycji oraz poziom ryzyka inwestycyjnego są: akcje krajowe, akcje zagraniczne, listy zastawne, obligacje nieskarbowe, lokaty i płynne środki pieniężne. Inwestycje w akcje mogą przynosić zysk w postaci wypłaty dywidendy oraz wzrostu wartości akcji. Inwestycje w obligacje przynoszą zysk w postaci wypłacanych odsetek, spłaty wartości nominalnej oraz wzrostu ceny obligacji. Jednym z kluczowych celów polityki inwestycyjnej Funduszu jest dywersyfikacja portfela inwestycji oraz staranny dobór papierów wartościowych.

Ocena długoterminowej efektywności inwestycyjnej Funduszu odbywać się będzie poprzez porównanie stopy zwrotu Funduszu ze średnią ważoną stopą zwrotu wszystkich funduszy emerytalnych w okresie 36 miesięcy (co jest przedmiotem informacji na pierwszej stronie), przez porównanie do stopy zwrotu adekwatnych indeksów giełdowych oraz ze wskaźnikami publikowanymi przez GUS takimi jak wskaźnik wzrostu cen towarów i usług.

Z uwagi na planowane przez Rząd zmiany regulacyjne dotyczące rynku OFE, możliwe jest, że zarówno cel jak i zasady polityki inwestycyjnej będą podlegały zmianom.

Opis ryzyka inwestycyjnego związanego z przyjętą polityką inwestycyjną

Każda inwestycja Aviva OFE jest wnikliwie analizowana – nie tylko pod względem potencjalnej stopy zwrotu, ale również pod kątem ryzyka, jakie się z nią wiąże. Dlatego tak ważne jest zachowanie właściwego zróżnicowania inwestycji, mając na uwadze osiągnięcie maksymalnego bezpieczeństwa i rentowności dokonywanych lokat.

Z poszczególnymi inwestycjami Funduszu wiążą się następujące ryzyka:

- a) *Akcje spółek* – charakteryzują się wysokim poziomem ryzyka inwestycyjnego. Wiąże się ono z dużą zmiennością cen giełdowych, spowodowaną dążeniem inwestorów do uwzględnienia wszelkich nowych informacji na temat spółek i gospodarki. Dodatkowym ryzykiem jest tak zwane „ryzyko rynku” – zmienność cen akcji notowanych na polskiej giełdzie, wynikająca ze zmian postrzegania perspektyw polskiej gospodarki. Pogorszenie lub poprawa atrakcyjności inwestycyjnej Polski wpływa na wyceny wszystkich spółek notowanych na warszawskiej giełdzie.
- b) *Obligacje przedsiębiorstw* – charakteryzują się ryzykiem porównywalnym do obligacji skarbowych. Dodatkowe ryzyko wiąże się z mniejszą płynnością oraz z możliwością bankructwa emitenta. Kategoria ratingowa emitenta ułatwia właściwą ocenę poziomu ryzyka związanego z ewentualnym niewykupieniem obligacji. Obecnie w Polsce nieliczne emisje i emitenci poddają się ocenie ratingowej. Zarządzający Funduszem dokonują analizy zdolności emitentów do terminowego i pełnego wywiązania się z zaciągniętych zobowiązań. Analizy takie pozwalają określić ryzyko niewypłacalności i podjąć racjonalną decyzję o uzasadnionym poziomie oczekiwanej premii za takie ryzyko.
- c) *Obligacje komunalne* – charakteryzują się podobnym poziomem ryzyka inwestycyjnego co obligacje korporacyjne. Tu z kolei analizowane jest niebezpieczeństwo nieterminowego regulowania zobowiązań przez gminę.
- d) *Instrumenty notowane denominowane w walutach obcych*. Inwestycje zagraniczne mogą charakteryzować się nieco wyższym poziomem ryzyka z uwagi na dodatkowy efekt, jakim jest wpływ zmian kursu walutowego na bieżącą wycenę. Z drugiej strony jednak pozwalają one również na dywersyfikację sektorową portfela inwestycyjnego w branżach niedostatecznie reprezentowanych lub nawet niedostępnych na rynku krajowym. Na mocy ustawy z dnia 6 grudnia 2013 r. o zmianie niektórych ustaw w związku z określeniem zasad wypłaty emerytur ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych, maksymalny dopuszczalny udział instrumentów denominowanych w walutach obcych to 30% aktywów.
- e) *Inwestycje w depozyty bankowe oraz bankowe papiery wartościowe*, podejmowane z należytą starannością, stanowią bezpieczną lokatę, której ryzyko związane jest tylko z ewentualnym bankructwem banku przyjmującego depozyt lub emitującego certyfikaty depozytowe. Fundusz składa depozyty tylko w bankach o znaczącej bazie kapitałowej i stabilnej sytuacji finansowej.
- f) *Instrumenty strukturyzowane* – emitowane przez banki są produktem, którego poziom ryzyka zależy od wyceny innych instrumentów. Analizie podlega także ryzyko wypłacalności emitenta oraz opisane powyżej ryzyko stopy procentowej.
- g) *Inwestycje alternatywne (w tym fundusze nieruchomości)* – mogą być obciążone ryzykami specyficznymi dla konkretnych instrumentów, jednak jednym z najistotniejszych ryzyk w tego typu inwestycjach jest ryzyko płynności.

Ryzyka specyficzne związane z inwestowaniem w poszczególne instrumenty finansowe mogą mieć różny wpływ na łączne ryzyko portfela. Zależy to w szczególności od przyjętej strategii inwestycyjnej uwzględniającej w szczególności poziom alokacji w poszczególne klasy aktywów, stopień koncentracji w ramach jednej branży, sektora gospodarczego czy obszaru geograficznego lub zakładającej odzwierciedlenie składu pojedynczego indeksu akcji lub dłużnych papierów wartościowych.

Konsekwencją inwestycji Funduszu w powyższe instrumenty oraz całej działalności inwestycyjnej oraz operacyjnej są następujące ryzyka:

- a) *Ryzyko rynkowe* – ryzyko wahań cen instrumentów składających się na aktywa Funduszu, zarówno ich wzrostu jak i spadku.
- b) *Ryzyko kredytowe* – ryzyko niewywiązania się emitenta z podjętych zobowiązań: spłaty odsetek lub kapitału. Ryzyko kredytowe może zmaterializować się również przez spadek wiarygodności kredytowej emitenta a w konsekwencji obniżenia ceny instrumentu będącego w posiadaniu Funduszu.
- c) *Ryzyko rozliczeniowe* – ryzyko nierozliczenia, nieterminowego rozliczenia, bądź błędnego rozliczenia transakcji dokonywanych przez Fundusz. Każdy z przypadków może mieć wpływ na spadek wartości aktywów Funduszu.

- d) *Ryzyko płynności* – definiowane jest jako brak możliwości realizacji polityki inwestycyjnej Funduszu (kupna bądź sprzedaży określonych ilości instrumentów finansowych w danym czasie i zakresie cenowym) na skutek pogorszenia się warunków rynkowych.
- e) *Ryzyko walutowe* – dotyczy aktywów denominowanych w walutach obcych – jest to ryzyko spadku wartości aktywów Funduszu wynikające z aprecjacji waluty polskiej względem walut obcych.
- f) *Ryzyko związane z przechowywaniem aktywów* – przechowywaniem aktywów Funduszu zajmuje się bank depozytariusz, który czuwa nad ich bezpieczeństwem oraz prawidłowością wyceny aktywów Funduszu. Fundusz dokłada wszelkiej staranności przy wyborze banku depozytariusza, również przepisy prawa chronią Fundusz przed skutkami upadłości tej instytucji. Nie ma jednak gwarancji, że błędy w działaniu depozytariusza lub jego ewentualna upadłość nie wpłyną negatywnie na wartość aktywów zgromadzonych w Funduszu.
- g) *Ryzyko związane z koncentracją aktywów lub rynków* – znaczna część aktywów może być inwestowana w jeden typ instrumentu finansowego, jedną klasę aktywów bądź na jednym rynku co wiąże się z ryzykiem skumulowanej straty w sytuacji spadku cen na danym rynku.

Opis ryzyka inwestycyjnego związanego z członkostwem w Funduszu

Ryzyko nieosiągnięcia oczekiwanego zwrotu z inwestycji w jednostki rozrachunkowe.

Stopa zwrotu Funduszu podlega wahaniom w wyniku zmian rynkowej koniunktury, sytuacji makroekonomicznej i kondycji podmiotów, które objęte są inwestycjami Funduszu. Sprowadzają się one do kilku kategorii ryzyk:

- 1) spadku cen akcji polskich, w drugiej kolejności zagranicznych;
- 2) niekorzystnej zmiany kursu walutowego;
- 3) zmiany poziomu stóp procentowych;
- 4) niskiej płynności instrumentów finansowych;
- 5) wzrostu ryzyka kredytowego oraz
- 6) koncentracji aktywów wpływającej m.in. na wahania stopy zwrotu.

Na ryzyko nieosiągnięcia oczekiwanego zwrotu mogą w szczególności mieć wpływ umowy zawarte przez Fundusz z innymi podmiotami (np. ryzyko nieprawidłowego wykonywania zobowiązań z tych umów) oraz szczególne warunki transakcji zawieranych przez Fundusz.

Ryzyko wystąpienia szczególnych okoliczności, na których wystąpienie uczestnik Funduszu nie ma wpływu lub ma ograniczony wpływ. Należą do nich:

- 1) przejęcie zarządzania Funduszem przez inne powszechne towarzystwo emerytalne;
- 2) otwarcie likwidacji Funduszu;
- 3) zmiana kontrahenta współpracującego z Funduszem (np. depozytariusza lub podmiotu obsługującego);
- 4) zmiana polityki inwestycyjnej Funduszu.

Ryzyko niewypłacalności gwaranta. Jest to ryzyko niewywiązania się podmiotu ze zobowiązań finansowych wobec Funduszu np. w wyniku upadłości (warto zaznaczyć, że sam Fundusz nie udziela gwarancji członkom).

Ryzyko inflacji. W wyniku wzrostu inflacji spada realna wartość inwestycji Funduszu, czyli wartość inwestycji po uwzględnieniu spadku siły nabywczej pieniądza.

Ryzyko związane z regulacjami prawnymi. Nie można wykluczyć zmian ram prawnych, w których funkcjonuje Fundusz. Każda ze zmian może w różny sposób, również negatywny, wpłynąć na wartość aktywów zgromadzonych w Funduszu i tym samym na wartość jednostki rozrachunkowej. Zmiany mogą dotyczyć w szczególności kwestii podatkowych - nie ma gwarancji, że na członku Funduszu w przyszłości nie będzie ciążył obowiązek podatkowy lub że rentowność lokat Funduszu nie spadnie wskutek zmian prawa podatkowego.

Mamy nadzieję, że obdarzą nas Państwo zaufaniem również w przyszłości, powierzając nam swoje oszczędności. Kolejne odsłony reformy emerytalnej pokazały, że rzetelnie sprawujemy swój mandat, niezależnie od zadanych ram ustawowych.

Treść prospektu oraz więcej informacji o działalności Funduszu znajdą Państwo na naszej stronie internetowej www.aviva.pl.

Z poważaniem,

Michał Herbich
Prezes Zarządu

Wioletta Morawska
Członek Zarządu

Maciej Karasiński
Członek Zarządu

Warszawa, 29 marca 2019 r.

SPRAWOZDANIE FINANSOWE za rok zakończony 31 grudnia 2018

Wprowadzenie do sprawozdania finansowego Aviva Otwartego Funduszu Emerytalnego Aviva Santander

1. Dane o Funduszu oraz Towarzystwie będącym organem Funduszu

Aviva Otwarty Fundusz Emerytalny Aviva Santander (zwany dalej Funduszem) jest zarządzany przez Aviva Powszechne Towarzystwo Emerytalne Aviva Santander S.A. (zwane dalej Towarzystwem) z siedzibą w Warszawie, przy ul. Inflanckiej 4b. Towarzystwo jest wpisane do Krajowego Rejestru Sądowego pod numerem 0000005940 w Sądzie Rejonowym dla m.st. Warszawy XII Wydział Gospodarczy. Towarzystwo jest spółką akcyjną, której akcjonariuszami są Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A. oraz Santander Bank Polska S.A.

Fundusz został utworzony na podstawie zezwolenia Urzędu Nadzoru Funduszy Emerytalnych, obecnie Komisji Nadzoru Finansowego (KNF), wydanego dnia 26 stycznia 1999 roku i wpisany do rejestru funduszy emerytalnych prowadzonego przez Sąd Okręgowy w Warszawie dnia 1 lutego 1999 roku pod numerem RFe 1. Fundusz działa zgodnie z ustawą z dnia 28 sierpnia 1997 roku o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2018 roku, poz. 1906 t.j.) (zwanej dalej Ustawą o Organizacji i Funkcjonowaniu) oraz Statutem Aviva Otwartego Funduszu Emerytalnego Aviva Santander.

2. Sprawozdanie finansowe

Niniejsze sprawozdanie zostało sporządzone za okres od dnia 1 stycznia 2018 roku do dnia 31 grudnia 2018 roku.

Sprawozdanie finansowe Aviva Otwartego Funduszu Emerytalnego Aviva Santander zostało sporządzone zgodnie z przepisami ustawy z dnia 29 września 1994 roku o rachunkowości (Dz. U. z 2019 roku, poz. 351 z późn. zm.), (zwanej dalej Ustawą o Rachunkowości) rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 grudnia 2007 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2015 roku, poz. 1675) (zwanego dalej Rozporządzeniem w Sprawie Szczególnych Zasad Rachunkowości), rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 9 marca 2004 roku w sprawie szczegółowych zasad wyceny aktywów i zobowiązań funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2004 roku, Nr 51, poz. 493, z późn. zm.) (zwanego dalej Rozporządzeniem w Sprawie Szczególnych Zasad Wyceny).

Ostatni prospekt informacyjny zawierający Statut Aviva Otwartego Funduszu Emerytalnego Aviva Santander został opublikowany w dzienniku ogólnopolskim Rzeczpospolita w dniu 15 maja 2018 roku.

Informacja na temat wartości jednostki rozrachunkowej Funduszu jest podawana codziennie do publicznej wiadomości poprzez publikację w serwisie Polskiej Agencji Prasowej oraz na oficjalnej stronie internetowej Funduszu. Dziennikiem o zasięgu ogólnopolskim wybranym do publikacji wszelkich komunikatów i informacji okresowych na temat Funduszu jest Rzeczpospolita.

Sprawozdanie finansowe Funduszu zostało sporządzone w oparciu o zasadę kontynuacji działalności przez Fundusz w możliwej do przewidzenia przyszłości, nie krótszej niż 12 miesięcy licząc od dnia 31 grudnia 2018 roku. Zarząd Towarzystwa nie stwierdza na dzień podpisania sprawozdania finansowego istnienia faktów i okoliczności, które wskazywałyby na zagrożenia dla możliwości kontynuowania działalności przez Fundusz.

w okresie co najmniej 12 miesięcy po dniu bilansowym na skutek zamierzonego lub przymusowego zaniechania, bądź istotnego ograniczenia przez nią dotychczasowej działalności.

Należy zwrócić uwagę, że z dostępnych publicznie informacji wynika, że nie są wykluczone zmiany w przepisach dotyczących otwartych funduszy emerytalnych. Rząd planuje rozwiązanie, w którym zmianie uległaby forma prawna Funduszu i charakter oferowanego produktu. Po przekształceniu w Towarzystwo Funduszy Inwestycyjnych, Towarzystwo miałoby zarządzać aktywami funduszu inwestycyjnego powstałego z 75% obecnych aktywów otwartego funduszu emerytalnego. W tym rozwiązaniu, utworzone rachunki będą miały formę Indywidualnych Kont Zabezpieczenia Emerytalnego i były objęte podobnymi regulacjami podatkowymi.

Biorąc pod uwagę niepewność co do ostatecznego kształtu legislacji, horyzont czasowy zmian oraz fakt, że w najbardziej prawdopodobnym obecnie scenariuszu Fundusz będzie kontynuować działalność, w naszej ocenie nie ma podstaw do sporządzenia sprawozdania finansowego przy założeniu innym niż założenie kontynuacji i ciągłości działania Funduszu w perspektywie kolejnych 12 miesięcy od dnia sporządzenia sprawozdania finansowego.

3. Instytucje obsługujące Fundusz

3.1. Depozytariusz

Bankiem Depozytariuszem dla Funduszu w roku sprawozdawczym 2018, jak i w roku 2017 jest Bank Handlowy w Warszawie S.A. z siedzibą przy ul. Senatorskiej 16 w Warszawie.

Obowiązki Depozytariusza reguluje Ustawa o Organizacji i Funkcjonowaniu oraz umowa o przechowywanie aktywów, o której mowa w Statucie Funduszu.

W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem finansowym wynagrodzenie dla Depozytariusza obliczane było zgodnie ze Statutem Funduszu i wyniosło 4 510 571,70 złotych. W analogicznym okresie roku poprzedniego wynagrodzenie dla Depozytariusza wyniosło 4 645 046,03 złotych.

3.2. Agent Transferowy

Rejestr Członków Funduszu, w ramach którego otwierane i obsługiwane są poszczególne rachunki prowadzi Aviva Sp. z o.o. z siedzibą w Warszawie przy ul. Inflanckiej 4b, zwana dalej Agentem Transferowym.

Agent Transferowy jest odpowiedzialny między innymi za:

- terminową i bezbłędną ewidencję umów członkowskich i danych do rejestrów członków,
- rozpatrywanie wniosków dotyczących zmiany funduszu i zawiadomień o nieważności umowy z innym funduszem,
- zmiany danych członków,
- rozpatrywanie roszczeń z tytułu śmierci członka lub ustania wspólnoty majątkowej,
- obsługę korespondencji.

Koszty usług Agenta Transferowego pokrywa Towarzystwo.

4. Cel inwestycyjny Funduszu

1. Fundusz inwestuje składki emerytalne członków w celu zgromadzenia kapitału dla świadczeń wypłacanych po uzyskaniu uprawnień emerytalnych. Celem Funduszu jest długoterminowy przyrost wartości oszczędności zgromadzonych na kontach członków funduszu w wyniku wzrostu wartości jego lokat. Inwestycje Funduszu są dokonywane zgodnie z przepisami art. 139 Ustawy o Organizacji i Funkcjonowaniu, nakazującymi dążenie do osiągnięcia maksymalnego stopnia bezpieczeństwa i rentowności lokat. Ustawa określa także zakres przedmiotowy dopuszczalnych lokat aktywów Funduszu. Podstawowymi instrumentami, w które Fundusz lokował środki przed zmianami regulacyjnymi, które weszły w życie w dniu 1 lutego 2014 roku były akcje krajowe i zagraniczne oraz obligacje Skarbu Państwa, komunalne i korporacyjne. Po dniu 1 lutego 2014 roku Fundusz nie nabywa obligacji, bonów i innych papierów wartościowych, emitowanych, gwarantowanych lub poręczanych przez Skarb Państwa lub Narodowy Bank Polski, a także pożyczek i kredytów udzielanych tym podmiotom. Powyższe ograniczenie odnosi się również do instrumentów emitowanych, gwarantowanych lub poręczonych przez rządy krajów UE, EOG oraz OECD oraz banków centralnych tych krajów.

2. Przy dokonywaniu inwestycji w akcje uwzględnia się nie tylko maksymalizację osiągniętych zysków, ale również odpowiednie zarządzanie ryzykiem, które jest realizowane poprzez właściwą dywersyfikację portfela inwestycyjnego.

3. Inwestując w akcje Fundusz tworzy zdywersyfikowany portfel aktywów kształtowany w oparciu o analizę fundamentalną spółek. Głównym kryterium inwestycyjnym jest zdolność spółki do generowania długoterminowych zysków, atrakcyjność inwestycyjna branży, płynność i efektywność zarządzania firmą. W przypadkach, gdy jest to uzasadnione, Fundusz realizuje prawa właścicielskie wynikające z posiadanych udziałów poprzez uczestniczenie w Walnych Zgromadzeniach spółek, zatwierdzanie wyników finansowych i wspieranie uchwał zgodnych z interesem uczestników Funduszu.

4. Fundusz dokonuje także inwestycji w papiery dłużne, których emitentem mogą być jednostki samorządu terytorialnego, przedsiębiorstwa oraz instytucje finansowe. Dobór papierów wartościowych w ramach tej klasy aktywów odbywa się poprzez ocenę ryzyka kredytowego emitentów, atrakcyjności oferowanej premii w stosunku do ryzyka oraz ocenę płynności instrumentu.

5. W celu poprawy stopnia dywersyfikacji aktywów Funduszu realizowane są inwestycje zagraniczne w ramach nałożonych przepisami prawa limitów inwestycyjnych, a także inwestycje w inne niż wymienione wcześniej instrumenty finansowe dopuszczone przepisami regulującymi działalność Otwartych Funduszy Emerytalnych.

5. Ograniczenia inwestycyjne stosowane przez Fundusz

Prowadząc działalność lokacyjną, Fundusz zobowiązany jest do przestrzegania ograniczeń wynikających z przepisów Ustawy o Organizacji i Funkcjonowaniu, rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 17 stycznia 2014 roku w sprawie określenia maksymalnej części aktywów otwartego funduszu emerytalnego, jaka może zostać ulokowana w poszczególnych kategoriach lokat (Dz. U. z 2014 roku, poz. 116), rozporządzenia Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 2014 roku w sprawie dodatkowych ograniczeń w zakresie prowadzenia działalności lokacyjnej przez fundusze emerytalne (Dz. U. z 2014 roku, poz. 139), ustawy z dnia 6 grudnia 2013 roku o zmianie niektórych ustaw w związku z określeniem zasad wypłaty emerytur ze środków zgromadzonych w otwartych funduszach emerytalnych (Dz.U. z 2013 roku, poz. 1717) oraz Statutu Funduszu.

W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem Fundusz nie naruszył aktywnie zasad prowadzenia działalności lokacyjnej poprzez naruszenie ograniczeń inwestycyjnych, o których mowa w rozporządzeniu Rady Ministrów z dnia 28 stycznia 2014 roku w sprawie dodatkowych ograniczeń w zakresie prowadzenia działalności lokacyjnej przez fundusze emerytalne (Dz.U. z 2014 roku poz. 139).

6. Podatki i opłaty

Na podstawie ustawy z dnia 15 lutego 1992 roku o podatku dochodowym od osób prawnych (Dz.U. z 2018 roku, poz. 1036 z późn. zm.) fundusze emerytalne są podmiotowo zwolnione w kraju z podatku dochodowego od osób prawnych.

Zgodnie z ustawą z dnia 26 lipca 1991 roku o podatku dochodowym od osób fizycznych (Dz. U. z 2018 roku, poz. 1509 z późn. zm.) Fundusz odprowadza 19% zryczałtowany podatek dochodowy od kwot wypłacanych po śmierci członka Funduszu wskazanej przez niego osobie lub jego spadkobiercy. Fundusz nie pobiera jednakże podatku od wypłat transferowych dokonywanych na rachunek otwartego funduszu emerytalnego byłego współmałżonka, albowiem wypłaty takie podlegają zwolnieniu od podatku dochodowego od osób fizycznych.

Fundusz zalicza do swoich przychodów przysługujące mu (na podstawie art. 28 ust.1 Ustawy o Organizacji i Funkcjonowaniu) w zw. z art. 1 ust. 1 pkt 1 rozporządzenia Ministra Finansów z 10 grudnia 2015 roku w sprawie wynagrodzenia płatników i inkasentów pobierających podatki na rzecz budżetu państwa (Dz.U. z 2015 roku, poz. 2154) wynagrodzenie z tytułu terminowego wpłacania podatków pobranych na rzecz budżetu państwa w wysokości 0,3% kwoty ww. pobranych podatków.

7. Zasady ujmowania operacji Funduszu w księgach rachunkowych

Przyjęte przez Fundusz zasady rachunkowości są zgodne z przepisami Ustawy o Rachunkowości, Rozporządzenia w Sprawie Szczególnych Zasad Rachunkowości oraz Rozporządzenia w Sprawie Szczególnych Zasad Wyceny.

Transakcje dotyczące portfela inwestycyjnego

Ujmowanie w księgach transakcji inwestycyjnych

Operacje dotyczące transakcji zawartych przez Fundusz ujmowane są w księgach rachunkowych na dzień zawarcia transakcji, na podstawie dowodu księgowego potwierdzającego ich dokonanie. Operacje polegające na nabyciu lub zbyciu zagranicznych instrumentów finansowych ujmowane są w księgach Funduszu analogicznie jak transakcje na rynku krajowym. W celu realizacji założonej polityki inwestycyjnej w zakresie inwestycji w zagraniczne papiery wartościowe Fundusz dokonuje zakupu walut obcych w bankach krajowych. Operacje zakupu walut obcych ujmowane są w księgach Funduszu w dniu ich zawarcia.

Ujmowanie w księgach nabytych składników portfela inwestycyjnego

Nabyte składniki portfela inwestycyjnego ujmowane są w księgach rachunkowych według ceny nabycia. Zarówno w przypadku krajowych jak i zagranicznych składników portfela inwestycyjnego cena nabycia odzwierciedla iloczyn liczby zakupionych sztuk danego waloru i ceny transakcyjnej za sztukę oraz prowizję maklerską wraz z innymi opłatami (mające charakter publicznoprawny), zgodnie z § 2 pkt 25 Rozporządzenia w Sprawie Szczególnych Zasad Rachunkowości. Cena nabycia nie obejmuje kosztów transakcyjnych ponoszonych na rzecz Depozytariusza ani izb rozliczeniowych, z pośrednictwa których Fundusz jest zobowiązany korzystać. Składniki portfela nabyte nieodpłatnie posiadają cenę nabycia równą zero. Koszt nabycia akcji objętych w drodze przydziału obejmuje koszt nabycia praw poboru, dzięki którym akcje zostały objęte oraz koszt nabycia akcji nowej emisji.

Ujmowanie w księgach praw poboru i należnych dywidend

Prawa poboru akcji notowanych na rynku regulowanym ujmowane są w księgach rachunkowych w dniu następnym po dniu, w którym po raz ostatni akcje dające to prawo były notowane z prawem poboru. Niewykonane prawa poboru akcji umarzone są według ceny równej zero na dzień wyceny następujący po dniu, w którym upływa termin realizacji zapisów na akcje. Prawa poboru akcji nienotowanych na rynkach regulowanych ujmowane są w księgach rachunkowych w dniu następnym po dniu ustalenia tych praw.

Należne dywidendy z akcji notowanych na rynku regulowanym ujmowane są w księgach rachunkowych na dzień, w którym akcje te po raz pierwszy były notowane bez dywidendy. Prawa do otrzymania dywidendy od akcji nienotowanych na rynkach regulowanych są ujmowane w księgach Funduszu na zasadach określonych dla praw poboru akcji nienotowanych na rynkach regulowanych, jak opisano powyżej.

W przypadku gdy na rynkach zagranicznych przyjęte są odmienne metody dotyczące ujmowania praw poboru lub dywidend, nabyte prawa ujmuje się zgodnie z metodami określonymi na tych rynkach w dniu uzyskania dokumentu potwierdzającego istnienie oraz wartość tych praw.

Transakcje sprzedaży składników portfela inwestycyjnego

Składniki portfela inwestycyjnego uznawane za jednakowe co do rodzaju i emitenta są wyceniane zgodnie z zasadą FIFO, polegającą na przypisaniu sprzedanym papierom wartościowym najwyższej ceny nabycia lub najwyższej ceny nabycia powiększonej o amortyzację, w przypadku instrumentów wycenianych metodą amortyzacji liniowej, dla danego składnika portfela inwestycyjnego.

Metody, o której mowa powyżej, nie stosuje się do papierów wartościowych nabytych z udzielonym przez drugą stronę zobowiązaniem się odkupu, w transakcji mającej na celu zabezpieczenie udzielnego depozytu lub pożyczki.

Operacje dotyczące przychodów i kosztów Funduszu

Ujmowanie w księgach przychodów odsetkowych

Należne odsetki wynikające z posiadania papierów wartościowych oraz lokat bankowych naliczane są zgodnie z warunkami emisji (w przypadku dłużnych papierów wartościowych) lub warunkami uzgodnionymi w odniesieniu do danej transakcji (w przypadku lokat bankowych) i ujmowane są w księgach Funduszu w wartości przypadającej na dzień wyceny. Należne odsetki od zakupionych papierów wartościowych ujmowane są w księgach Funduszu w dniu rejestracji dowodu zakupu do momentu rozliczenia w wartości z dnia rozliczenia.

W przypadku sprzedaży papierów wartościowych wraz z odsetkami należnymi, z tytułu posiadania tych walorów, należne odsetki ujmowane są w dniu rejestracji dowodu sprzedaży w wartości przypadającej na dzień rozliczenia.

Wartość odsetek naliczonych od dłużnych papierów wartościowych stanowi składnik portfela inwestycyjnego.

Ujmowanie w księgach odpisu dyskonta lub amortyzacji premii dla papierów nabytych poniżej lub powyżej wartości nominalnej

Amortyzację premii od dłużnych papierów wartościowych ujmuje się w portfelu inwestycyjnym poprzez zmniejszenie ceny nabycia oraz zwiększenie kosztów amortyzacji premii. Odpis dyskonta od dłużnych papierów wartościowych ujmuje się w portfelu inwestycyjnym poprzez zwiększenie wartości nabycia oraz przychodów z odpisu dyskonta.

Ujmowanie w księgach dywidend i udziałów w zyskach

Należną dywidendę z akcji notowanych na rynku regulowanym ujmuje się w księgach rachunkowych zgodnie z zapisami w punkcjie powyżej „Ujmowanie w księgach praw poboru i należnych dywidend”.

Należne podatki od przychodów z inwestycji zagranicznych Funduszu pomniejszają przychody z inwestycji rozpoznawane w Rachunku zysków i strat Funduszu.

Ujmowanie w księgach kosztów pokrywanych z aktywów Funduszu

Koszty z tytułu zarządzania Funduszem przez Towarzystwo, opłat dla Depozytariusza, zasilenia rachunku premiowego oraz odsetek od zaciągniętych kredytów i pożyczek ujmowane są memoriałowo w każdym dniu wyceny w wysokości przypadającej na dany dzień wyceny.

Zgodnie z § 17 Statutu Funduszu wynagrodzenie Depozytariusza, pokrywane bezpośrednio z aktywów Funduszu, naliczane jest od wartości aktywów netto Funduszu według stanu na ostatni roboczy dzień miesiąca i płatne w odstępach miesięcznych.

Ujmowanie w księgach różnic kursowych

Zgodnie z art. 19 ust. 4 i 5 Rozporządzenia w Sprawie Szczególnych Zasad Rachunkowości różnice kursowe powstałe w wyniku sprzedaży składników portfela inwestycyjnego Funduszu ujmuje się jako zrealizowane dodatnie i ujemne starty bądź zyski z inwestycji.

Różnice kursowe powstałe w wyniku aktualizacji wartości składników portfela inwestycyjnego Fundusz ujmuje się jako niezrealizowane dodatnie i ujemne zyski bądź straty z wyceny inwestycji.

Zgodnie z art. 27 ust. 7 i z art. 28 ust. 6 Rozporządzenia w Sprawie Szczególnych Zasad Rachunkowości zrealizowane i niezrealizowane dodatnie i ujemne różnice kursowe powstałe w związku z wyceną praw majątkowych wynikających ze składników portfela inwestycyjnego, a także środków pieniężnych, należności oraz zobowiązań denominowanych w walutach państw będących członkami UE lub stronami umowy o EOG, lub członkami OECD są ujmowane jako różnice kursowe dodatnie bądź ujemne.

Ustalenie wyniku finansowego

Wynik finansowy Funduszu obejmuje: wynik z inwestycji, zrealizowany zysk (stratę) z inwestycji oraz niezrealizowany zysk (stratę) z wyceny inwestycji.

Wynik roku 2017 jest prezentowany w zakumulowanym nierozdysponowanym wyniku finansowym w bilansie.

Operacje dotyczące kapitału członkowskiego, kapitału rezerwowego, kapitału premiowego

Wpłaty dokonywane na rzecz członków Funduszu (kapitał członkowski), oraz na kapitał premiowy ujmowane są w księgach Funduszu na rachunku przeliczeniowym na dzień otrzymania, po uzyskaniu dowodu księgowego potwierdzającego ich dokonanie.

Otrzymane wpłaty zidentyfikowane jako należne członkom Funduszu przeliczane są na jednostki rozrachunkowe w najbliższym dniu wyceny odpowiednio po otrzymaniu wpłaty na rachunek przeliczeniowy według wartości jednostki rozrachunkowej na dzień przeliczenia.

Zgodnie z art. 15 rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 grudnia 2007 roku w sprawie szczególnych zasad rachunkowości funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2015 roku, poz. 1675), do dnia przekazania Towarzystwu środków z tytułu prelimitowanych kosztów rachunku premiowego, wartość zobowiązania wykazuje się jako zobowiązanie wobec Towarzystwa.

Środki pieniężne otrzymane od Towarzystwa tytułem wpłat na kapitał premiowy przeliczane są na jednostki rozrachunkowe na tych samych zasadach, co środki wpłacane na rzecz członków Funduszu. Zmniejszenie kapitałów Funduszu ujmowane jest w księgach rachunkowych na dzień przeliczenia jednostek rozrachunkowych na środki pieniężne w oparciu o wartość jednostki rozrachunkowej obowiązującej w dniu przeliczenia.

8. Metodologia wyceny aktywów Funduszu

Aktywa i zobowiązania Funduszu wycenia się, a wartość aktywów netto jest ustalana w każdym dniu wyceny i stanowi ona podstawę ustalenia wartości jednostki rozrachunkowej, zgodnie z przepisami rozdziału 17 ustawy o Organizacji i Funkcjonowaniu.

Wartość aktywów netto Funduszu stanowią wszystkie aktywa pomniejszone o zobowiązania Funduszu w dniu wyceny.

Wartość jednostki rozrachunkowej w okresie obrotowym objętym niniejszym sprawozdaniem finansowym wyliczana jest z dokładnością do dwóch miejsc po przecinku i z taką samą dokładnością jest brana pod uwagę w wyliczeniach systemu do rozliczeń.

Wycena portfela inwestycyjnego Funduszu

Papiery wartościowe notowane na regulowanym rynku giełdowym wyceniane są w dniu wyceny w oparciu o kurs średni ważony wolumenem obrotu z tego dnia lub alternatywnie o kurs zamknięcia, kurs jednolity albo kurs odniesienia, a w przypadku braku wymienionych na podstawie odpowiedniego kursu wyceny z ostatniego dnia, w którym został on ustalony.

Wartość zagranicznych papierów wartościowych wyrażana jest w złotych polskich, w oparciu o kurs średni walut obcych ustalany przez Narodowy Bank Polski w dniu wyceny.

Wartość akcji, i praw do akcji nienotowanych na rynku regulowanym, jest równa wartości akcji tego emitenta notowanych na rynku wyceny. Jeżeli między akcjami nowej emisji i akcjami notowanymi na rynku regulowanym istnieją różnice w zakresie uprawnień przysługujących ich posiadaczom, wartość akcji nowej emisji jest określana jako wartość akcji emisji notowanej na rynku wyceny skorygowana o wartość uprawnień przysługujących posiadaczom akcji różniących te emisje.

Prawa poboru objęte w przypadku nieodpłatnego przydziału z tytułu posiadania akcji do czasu ich notowań wycenia się według wartości teoretycznej, przy zastosowaniu zasady ostrożnej wyceny lub po wartości równej zero, jeśli na dzień wyceny nie została opublikowana cena emisyjna nowej serii akcji.

Rynek wyceny dla poszczególnych walorów jest wybierany z zachowaniem przepisów zawartych w Rozporządzeniu w Sprawie Szczegółowych Zasad Wyceny. W przypadku notowania papierów wartościowych jednocześnie na rynku wyceny na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej i za granicą, ich wycena jest dokonywana na podstawie notowań na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej.

Jeśli w ocenie Funduszu na podstawie m.in. badania aktywności rynku dla danego instrumentu, zagraniczny rynek wyceny jest istotnie bardziej płynny niż rynek wyceny na terytorium Rzeczypospolitej Polskiej Fundusz wskazuje do wyceny takiego instrumentu odpowiedni rynek zagraniczny. Zmiany rynku wyceny można dokonać o ile w dwóch kolejnych miesiącach kalendarzowych obroty na innym rynku wyceny przekroczyły wielkość obrotu na dotychczasowym rynku wyceny.

Podstawową metodą wyceny krótkoterminowych dłużnych papierów wartościowych nienotowanych na rynku regulowanym, jest liniowa amortyzacja dyskonta lub premii w stosunku do ceny nabycia.

Jeżeli nie jest możliwa wycena aktywów według powyższej zasady, papiery są długoterminowe, lub też dokonanie wyceny z zastosowaniem tej zasady byłoby sprzeczne z zasadą ostrożności, albo dokonanie wyceny z zastosowaniem ww. zasady prowadziłoby do wyceny znacznie odbiegającej na nieko-

rzyść od wartości rynkowej, Fundusz dokonuje wyceny wartości tych aktywów według określonej przez siebie szczegółowej metodologii wyceny, zgodnie art. 14 ust. 1 Rozporządzenia w Sprawie Szczegółowych Zasad Wyceny. Metodologia ta uwzględni również modele oparte o bieżącą strukturę stóp procentowych, premie za ryzyko (obejmującą ryzyko kredytowe, płynności etc.), konwencje dni roboczych oraz bazy odsetkowej wynikające z warunków emisji instrumentu, zasady interpolacji czynników dyskontowych oraz wycenę możliwości wcześniejszego wykupu obligacji przez emitenta.

Jednostki uczestnictwa funduszy inwestycyjnych otwartych lub specjalistycznych funduszy inwestycyjnych otwartych wycenia się według ostatniej ceny odkupu jednostki uczestnictwa w dniu wyceny. W okresie między sprzedażą przez otwarty fundusz inwestycyjny jednostek uczestnictwa a pierwszym dniem, w którym ten fundusz dokonuje odkupu tych jednostek, ich wycena jest dokonywana według ostatniej ceny nabycia, a w przypadku gdy istnieją różne ceny nabycia z tego samego dnia stosuje się średnią cenę nabycia ważoną wolumenem nabytych przez dany fundusz emerytalny jednostek uczestnictwa.

Certyfikaty inwestycyjne emitowane przez fundusze inwestycyjne zamknięte, specjalistyczne fundusze inwestycyjne zamknięte lub fundusze inwestycyjne mieszane są wyceniane według ostatniej ceny ich wykupu, a jeżeli są notowane na rynku wyceny i były przedmiotem obrotu po ostatnim dniu wyceny, są wyceniane w oparciu o kurs wyceny z dnia wyceny.

W przypadku braku kursu wyceny z dnia wyceny są wyceniane w oparciu o kurs wyceny z ostatniego dnia, w którym został ustalony.

Pozostałe papiery wartościowe nie wymienione wyżej wycenianie są według ceny nabycia.

Wycena pozostałych aktywów i zobowiązań Funduszu

Należne Funduszowi odsetki od lokat bankowych ujmowane są w aktywach Funduszu zgodnie z zasadą memoriału.

Wierzytelności z tytułu pożyczki, kredytu lub depozytu wyceniane są według sumy wartości nominalnej i odsetek naliczonych do dnia wyceny.

9. Proces przekazywania składek emerytalnych z Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

Źródłem wpłat alokowanych do kapitału członkowskiego Funduszu w okresie sprawozdawczym kończącym się dnia 31 grudnia 2018 roku były składki emerytalne pochodzące z następujących źródeł:

– przekazywane w postaci przelewów środków pieniężnych przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych (ZUS),

– otrzymywane w ramach wpłat transferowych w wyniku przystąpienia do Funduszu osób, które rozwiązały umowę członkowską z innym otwartym funduszem emerytalnym (zgodnie z obowiązującymi zasadami rachunkowości otwarte fundusze emerytalne wykazują wartość wpłat z tytułu składek emerytalnych w wysokości kwot faktycznie otrzymanych). Transfer składek na rzecz Funduszu jest poza kontrolą Towarzystwa,

Zgodnie z przepisami regulującymi rachunkowość funduszy emerytalnych Fundusz ujmuje w kapitałach Funduszu faktycznie otrzymane i przeliczone na jednostki rozrachunkowe wpłaty na rachunek bankowy z tytułu składek. Dane agenta transferowego Funduszu oraz ogólnie dostępne informacje dotyczące rynku funduszy emerytalnych wskazują na fakt, iż dla pewnej liczby członków Funduszu składki nie zostały przekazane przez Zakład Ubezpieczeń Społecznych („ZUS”) lub były przekazywane nieregularnie. Załączone sprawozdanie finansowe uwzględni jedynie składki otrzymane w formie wpływów na rachunek bankowy i przeliczonych na jednostki rozrachunkowe do dnia 31 grudnia 2018 roku.

Zwroty nadpłat składek są rozliczane poprzez kompensatę z bieżącymi zobowiązaniami ZUS wobec funduszy emerytalnych.

10. Zmiany stosowanych zasad rachunkowości i zasad szacunku i sposobu prezentacji danych w sprawozdaniu finansowym

W roku obrotowy kończącym się 31 grudnia 2018 roku nie wystąpiły istotne zmiany zasad rachunkowości jak i sposób prezentacji danych w sprawozdaniu finansowym.

11. Informacja o znaczących zdarzeniach, jakie nastąpiły po dniu bilansowym, a nie uwzględnionych w sprawozdaniu finansowym

W roku obrotowy kończącym się 31 grudnia 2018 roku nie wystąpiły zdarzenia, które nie zostały, a powinny być ujęte w księgach rachunkowych roku obrotowego lub odpowiednio ujawnione w niniejszym sprawozdaniu finansowym.

12. Informacje o znaczących zdarzeniach dotyczących lat ubiegłych ujętych w sprawozdaniu finansowym

Do dnia sporządzenia niniejszego sprawozdania nie ujawniły się znaczące zdarzenia dotyczące lat ubiegłych, które wymagałyby ujęcia w sprawozdaniu finansowym za okres sprawozdawczy.

13. Informacje o zmianach dotyczących ujawniania aktywów i zobowiązań wynikających z transakcji dokonywanych w ramach Portfela inwestycyjnego Funudszu.

W okresie objętym sprawozdaniem nie wystąpiły znaczące wydarzenia dotyczące roku obrotowego mające wpływ na istotną zmianę struktury pozycji bilansowych oraz wyniku finansowego.

14. Informacje o kontrolach Urzędu Komisji Nadzoru Finansowego

W okresie objętym niniejszym sprawozdaniem nie miała miejsca kontrola organu nadzoru.

PODSTAWOWE DANE FINANSOWE

1. BILANS FUNDUSZU (w złotych)

	31.12.2018	31.12.2017
Aktywa	34 541 631 802,16	39 724 710 534,72
Portfel inwestycyjny	34 149 407 462,48	39 011 904 414,03
Środki pieniężne:	356 824 184,12	606 451 144,61
na rachunku przeliczeniowym:	31 069 835,08	28 093 873,31
– na rachunku wpłat	30 560 561,15	27 508 790,89
– na rachunku wypłat	509 273,93	585 082,42
na pozostałych rachunkach	325 754 349,04	578 357 271,30
Należności:	35 400 155,56	106 354 976,08
z tytułu zbytych składników portfela inwestycyjnego	20 748 029,93	81 371 202,34
z tytułu dywidend	7 866 612,45	11 126 553,84
z tytułu odsetek	6 682 397,26	4 216 947,83
od towarzystwa	103 115,92	102 341,37
pozostałe należności	0,00	9 537 930,70
Zobowiązania	48 313 306,18	255 777 626,10
Z tytułu nabytych składników portfela inwestycyjnego	27 112 767,60	225 789 085,59
Wobec towarzystwa	1 931 727,94	2 011 236,73
Pozostałe zobowiązania	5 775 029,35	13 364 034,29
Rozliczenia międzyokresowe	13 493 781,29	14 613 269,49
Aktywa netto	34 493 318 495,98	39 468 932 908,62
Kapitał funduszu	2 410 855 383,78	3 751 845 547,52
Kapitał rezerwowy	(579 366,94)	(690 600,66)
Kapitał premiiowy	(2 604 358,63)	(2 914 209,56)
Zakumulowany nierozdysponowany wynik finansowy	32 085 646 837,77	35 720 692 171,32
Zakumulowany nierozdysponowany wynik z inwestycji	20 047 312 924,02	19 212 748 882,15
Zakumulowany nierozdysponowany zrealizowany zysk (strata) z inwestycji	4 172 166 718,91	4 069 463 459,64
Niezrealizowany zysk (strata) z wyceny inwestycji	7 866 167 194,84	12 438 479 829,53
Kapitał i zakumulowany nierozdysponowany wynik finansowy razem	34 493 318 495,98	39 468 932 908,62

Pozostałe pozycje Bilansu, określone w załączniku do rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 24 grudnia 2007 roku w sprawie szczegółowych zasad rachunkowości funduszy emerytalnych (Dz. U. z 2015 roku, poz. 1675) wykazują wartości zerowe.

Załączone wprowadzenie oraz dodatkowe informacje i objaśnienia są integralną częścią niniejszego sprawozdania finansowego.

2. RACHUNEK ZYSKÓW I STRAT (w złotych)

Rachunek wyników	31.12.2018	31.12.2017
Przychody operacyjne	1 027 303 640,17	903 757 092,41
Przychody portfela inwestycyjnego	1 018 472 567,62	895 049 472,24
Dywidendy i udziały w zyskach	905 960 097,79	775 970 576,28
Odsetki, w tym:	112 512 469,83	116 778 552,87
– odsetki od dłużnych papierów wartościowych	76 436 135,36	84 580 899,89
– odsetki od depozytów bankowych i bankowych papierów wartościowych	36 076 334,47	32 197 652,98
Odpis dyskonta od dłużnych papierów wartościowych nabytych poniżej wartości nominalnej	0,00	2 300 343,09
Przychody ze środków pieniężnych na rachunkach bankowych	4 184 957,78	5 318 483,96
Różnice kursowe dodatnie powstałe w związku z wycena praw majątkowych wynikających ze składników portfela inwestycyjnego, a także środków pieniężnych, należności oraz zobowiązań denominowanych w walutach państw będących członkami UE lub stronami umowy o EOG, lub członkami OECD	4 451 412,06	2 943 348,67
Pozostałe przychody	194 702,71	445 787,54
Koszty operacyjne	191 538 248,94	194 851 845,70
Koszty zarządzania funduszem	161 823 698,14	166 755 255,24
Koszty zasilenia rachunku premiiowego	21 781 105,30	22 853 111,30
Koszty wynagrodzenia depozytariusza	4 510 571,70	4 645 046,03
Koszty portfela inwestycyjnego, w tym:	70 820,83	79 666,38
amortyzacja premii od dłużnych papierów wartościowych nabytych powyżej wartości nominalnej	70 215,51	79 666,38
pozostałe koszty inwestycyjne	605,32	0,00
Koszty zaciągniętych pożyczek i kredytów	0,00	8 302,49
Przychody z tytułu uzupełnienia aktywów funduszu środkami zgromadzonymi na rachunku premiiowym	(13 048 683,62)	(13 123 450,91)
Różnice kursowe ujemne powstałe w związku z wycena praw majątkowych wynikających ze składników portfela inwestycyjnego, a także środków pieniężnych, należności oraz zobowiązań denominowanych w walutach państw będących członkami UE lub stronami umowy o EOG, lub członkami OECD	3 012 230,97	3 977 687,68
Koszty danin publiczno-prawnych	13 388 505,62	9 656 194,11
Pozostałe koszty	0,00	33,38
Wynik z inwestycji	835 765 391,23	708 905 246,71
Zrealizowany i niezrealizowany zysk (strata)	(4 470 810 724,78)	5 910 874 312,89
Zrealizowany zysk (strata) z inwestycji	101 501 909,91	600 504 933,49
Niezrealizowany zysk (strata) z wyceny inwestycji	(4 572 312 634,69)	5 310 369 379,40

Rachunek wyników	31.12.2018	31.12.2017
Wynik z operacji	(3 635 045 333,55)	6 619 779 559,60
Wynik finansowy	(3 635 045 333,55)	6 619 779 559,60

Pozostałe pozycje Rachunku zysków i strat, określone w załączniku do Rozporządzenia w Sprawie Szczegółowych Zasad Rachunkowości wykazują wartości zerowe.

Załączone wprowadzenie oraz dodatkowe informacje i objaśnienia są integralną częścią niniejszego sprawozdania finansowego.

3. ZESTAWIENIE ZMIAN W AKTYWACH NETTO FUNDUSZU (w złotych)

	31.12.2018	31.12.2017
Zmiana wartości aktywów netto		
Wartość aktywów netto na koniec poprzedniego okresu sprawozdawczego	39 468 932 908,62	33 681 881 548,71
Wynik finansowy w okresie sprawozdawczym (razem), w tym:	(3 635 045 333,55)	6 619 779 559,60
wynik z inwestycji	835 765 391,23	708 905 246,71
zrealizowany zysk (strata) z inwestycji	101 501 909,91	600 504 933,49
niezrealizowany zysk (strata) z wyceny inwestycji	(4 572 312 634,69)	5 310 369 379,40
Zmiany w kapitale w okresie sprawozdawczym, w tym:	(1 340 569 079,09)	(832 728 199,69)
zwiększenia kapitału z tytułu wpłat przeliczonych na jednostki rozrachunkowe	681 808 107,31	704 387 312,21
zmniejszenia kapitału z tytułu umorzenia jednostek rozrachunkowych	2 022 377 186,40	1 537 115 511,90
Łączna zmiana wartości aktywów netto w okresie sprawozdawczym	(4 975 614 412,64)	5 787 051 359,91
Wartość aktywów netto na koniec okresu sprawozdawczego	34 493 318 495,98	39 468 932 908,62
Zmiana liczby jednostek rozrachunkowych		
Zmiana liczby jednostek rozrachunkowych w okresie sprawozdawczym, w tym:		
Liczba wszystkich jednostek rozrachunkowych na początek okresu sprawozdawczego	875 036 719,9937	894 148 012,4412
Liczba wszystkich jednostek rozrachunkowych na koniec okresu sprawozdawczego	843 625 781,0115	875 036 719,9937
Liczba jednostek rozrachunkowych na rachunku rezerwowym na początek okresu sprawozdawczego	0,0000	0,0000
Liczba jednostek rozrachunkowych na rachunku rezerwowym na koniec okresu sprawozdawczego	0,0000	0,0000
Liczba jednostek rozrachunkowych na rachunku premiowym na początek okresu sprawozdawczego	90 212,4153	88 857,6675
Liczba jednostek rozrachunkowych na rachunku premiowym na koniec okresu sprawozdawczego	86 781,4071	90 212,4153
Zmiana wartości aktywów netto na jednostkę rozrachunkową		
Wartość aktywów netto na jednostkę rozrachunkową na początek okresu sprawozdawczego	45,11	37,67
Wartość aktywów netto na jednostkę rozrachunkową na koniec okresu sprawozdawczego	40,89	45,11
Procentowa zmiana wartości aktywów netto na jednostkę rozrachunkową w okresie sprawozdawczym	-9,355%	19,751%
Minimalna wartość aktywów netto na jednostkę rozrachunkową w okresie sprawozdawczym	39,31	37,65
Maksymalna wartość aktywów netto na jednostkę rozrachunkową w okresie sprawozdawczym	47,07	45,68
Wartość aktywów netto na jednostkę rozrachunkową na ostatni dzień wyceny w okresie sprawozdawczym	40,89	45,11

4. ZESTAWIENIE ZMIAN W KAPITALE WŁASNYM (w złotych)

	31.12.2018	31.12.2017
Kapitały razem funduszu na początek okresu sprawozdawczego	39 468 932 908,62	33 681 881 548,71
Kapitał funduszu na początek okresu sprawozdawczego	3 751 845 547,52	4 584 026 668,74
Zmiany w kapitale funduszu	(1 340 990 163,74)	(832 181 121,22)
zwiększenia z tytułu:	651 191 230,34	671 978 780,97
– wpłat członków	646 518 186,59	666 013 496,12
– otrzymanych wpłat transferowych	4 673 043,75	5 965 284,85
zmniejszenia z tytułu:	1 992 181 394,08	1 504 159 902,19
– wypłat transferowych	5 056 858,87	5 464 965,75
– wypłat osobom uprawnionym	33 379 252,30	33 303 915,36
– wypłaty do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych z tytułu ustalenia prawa do okresowej emerytury kapitałowej oraz innych wypłat realizowanych na rzecz Zakładu Ubezpieczeń Społecznych	1 906 601 843,74	1 431 587 764,19
– pozostałe	47 143 439,17	33 803 256,89
Kapitał funduszu na koniec okresu sprawozdawczego	2 410 855 383,78	3 751 845 547,52
Kapitał rezerwowi funduszu na początek okresu sprawozdawczego	(690 600,66)	(556 298,04)
Zmiany w kapitale rezerwowym	111 233,72	(134 302,62)
zwiększenia z tytułu:	8 629 171,21	9 848 928,09
– przeniesienia środków z rachunku premiowego	8 629 171,21	9 848 928,09
zmniejszenia z tytułu:	8 517 937,49	9 983 230,71
– wypłat na rzecz towarzystwa	8 517 937,49	9 983 230,71
Kapitał rezerwowi funduszu na koniec okresu sprawozdawczego	(579 366,94)	(690 600,66)
Kapitał premiowy funduszu na początek okresu sprawozdawczego	(2 914 209,56)	(2 501 433,71)
Zmiany w kapitale premiowym	309 850,93	(412 775,85)
zwiększenia z tytułu:	21 987 705,76	22 559 603,15
– wpłat towarzystwa	21 987 705,76	22 559 603,15
zmniejszenia z tytułu:	21 677 854,83	22 972 379,00
– zasilenia rachunku rezerwowego	8 629 171,21	9 848 928,09

	31.12.2018	31.12.2017
– zasilenia funduszu	13 048 683,62	13 123 450,91
Kapitał premiowy funduszu na koniec okresu sprawozdawczego	(2 604 358,63)	(2 914 209,56)
Wynik finansowy	32 085 646 837,77	35 720 692 171,32
Kapitały razem w dyspozycji funduszu na koniec okresu sprawozdawczego	34 493 318 495,98	39 468 932 908,62

Pozostałe pozycje tabeli Zmiany w aktywach netto oraz tabeli Zmiany w kapitałach własnych, określone w załączniku do Rozporządzenia w Sprawie Szczegółowych Zasad Rachunkowości wykazują wartości zerowe.

Załączone wprowadzenie oraz dodatkowe informacje i objaśnienia są integralną częścią niniejszego sprawozdania finansowego.

5. ZESTAWIENIE PORTFELA INWESTYCYJNEGO (w tys. złotych)

Instrument finansowy	Stan na dzień 31.12.2018				Stan na dzień 31.12.2017			
	Ilość (w szt.)	Wartość nabycia* (w tys. zł)	Wartość bieżąca (w tys. zł)	Udział w aktywach (w %)	Ilość (w szt.)	Wartość nabycia* (w tys. zł)	Wartość bieżąca (w tys. zł)	Udział w aktywach (w %)
Depozyty w bankach krajowych w walucie polskiej		2 200 000,00	2 200 000,00	6,37		1 850 000,00	1 850 000,00	4,66
Lokata (BANK POLSKA KASA OPIEKI S.A.)		300 000,00	300 000,00	0,87		0,00	0,00	0,00
Lokata (BANK POLSKA KASA OPIEKI S.A.)		250 000,00	250 000,00	0,72		0,00	0,00	0,00
Lokata (BANK POLSKA KASA OPIEKI S.A.)		0,00	0,00	0,00		200 000,00	200 000,00	0,50
Lokata (BANK POLSKA KASA OPIEKI S.A.)		200 000,00	200 000,00	0,58		0,00	0,00	0,00
Lokata (BANK POLSKA KASA OPIEKI S.A.)		0,00	0,00	0,00		250 000,00	250 000,00	0,63
Lokata (BANK POLSKA KASA OPIEKI S.A.)		100 000,00	100 000,00	0,29		0,00	0,00	0,00
Lokata (BANK POLSKA KASA OPIEKI S.A.)		0,00	0,00	0,00		300 000,00	300 000,00	0,76
Lokata (BNP PARIBAS S.A. Oddział w Polsce)		300 000,00	300 000,00	0,87		0,00	0,00	0,00
Lokata (BNP PARIBAS S.A. Oddział w Polsce)		150 000,00	150 000,00	0,43		0,00	0,00	0,00
Lokata (BNP PARIBAS S.A. Oddział w Polsce)		0,00	0,00	0,00		350 000,00	350 000,00	0,88
Lokata (BNP PARIBAS S.A. Oddział w Polsce)		150 000,00	150 000,00	0,43		0,00	0,00	0,00
Lokata (BNP PARIBAS S.A. Oddział w Polsce)		0,00	0,00	0,00		150 000,00	150 000,00	0,38
Lokata (BNP PARIBAS S.A. Oddział w Polsce)		0,00	0,00	0,00		300 000,00	300 000,00	0,76
Lokata (BNP PARIBAS S.A. Oddział w Polsce)		200 000,00	200 000,00	0,58		0,00	0,00	0,00
Lokata (MBANK S.A.)		150 000,00	150 000,00	0,44		0,00	0,00	0,00
Lokata (MBANK S.A.)		150 000,00	150 000,00	0,44		0,00	0,00	0,00
Lokata (MBANK S.A.)		0,00	0,00	0,00		100 000,00	100 000,00	0,25
Lokata (POWSZECHNA KASA OSZCZĘDNOŚCI BANK POLSKI S.A.)		0,00	0,00	0,00		200 000,00	200 000,00	0,50
Lokata (POWSZECHNA KASA OSZCZĘDNOŚCI BANK POLSKI S.A.)		250 000,00	250 000,00	0,72		0,00	0,00	0,00
Depozyty w bankach krajowych w walutach państw UE, EOG i OECD		0,00	0,00	0,00		0,02	0,02	0,00
LOKATA EUR (BANK HANDLOWY W WARSZAWIE S.A.)		0,00	0,00	0,00		0,02	0,02	0,00
Obligacje inne niż wymienione w pkt. 11, bankowe papiery wartościowe lub listy zastawne, emitowane przez Bank Gospodarstwa Krajowego		1 127 450	1 136 866,03	3,29		1 355 000	1 365 961,58	3,44
BANK GOSPODARSTWA KRAJOWEGO S.A. - BGK0118 - 25/01/2018	0	0,00	0,00	0,00	475 000	475 000,00	479 883,90	1,21
BANK GOSPODARSTWA KRAJOWEGO S.A. - BGK0121 - 25/01/2021	247 450	247 450,00	249 685,24	0,73	0	0,00	0,00	0,00
BANK GOSPODARSTWA KRAJOWEGO S.A. - BGK0219 - 19/02/2019	100 000	100 000,00	100 818,70	0,29	100 000	100 000,00	101 030,55	0,25
BANK GOSPODARSTWA KRAJOWEGO S.A. - BGK0220 - 27/02/2020	500 000	500 000,00	504 838,20	1,46	500 000	500 000,00	503 975,50	1,27
BANK GOSPODARSTWA KRAJOWEGO S.A. - BGK0520 - 19/05/2020	200 000	200 000,00	201 072,30	0,58	200 000	200 000,00	200 614,32	0,51
BANK GOSPODARSTWA KRAJOWEGO S.A. - BGK1021 - 03/10/2021	80 000	80 000,00	80 451,59	0,23	80 000	80 000,00	80 457,31	0,20
Listy zastawne	453 750	503 250,00	508 926,86	1,47	453 750	503 250,00	507 585,81	1,28
MBANK HIPOTECZNY S.A. - MBHPA21 - 21/06/2019	25 000	25 000,00	25 032,02	0,07	25 000	25 000,00	25 021,25	0,06
MBANK HIPOTECZNY S.A. - MBHPA22 - 28/07/2022	65 000	65 000,00	65 736,13	0,19	65 000	65 000,00	65 750,56	0,17
MBANK HIPOTECZNY S.A. - MBHPA23 - 20/02/2023	50 000	50 000,00	50 351,96	0,14	50 000	50 000,00	50 322,83	0,13
MBANK HIPOTECZNY S.A. - MBHPA24 - 28/04/2022	73 700	73 700,00	73 673,83	0,21	73 700	73 700,00	73 572,30	0,18
MBANK HIPOTECZNY S.A. - MBHPA26 - 10/09/2020	60 000	60 000,00	60 625,40	0,17	60 000	60 000,00	60 652,77	0,15
MBANK HIPOTECZNY S.A. - MBHPA27 - 20/09/2021	50 000	50 000,00	50 801,37	0,15	50 000	50 000,00	50 756,46	0,13

Instrument finansowy	Stan na dzień 31.12.2018				Stan na dzień 31.12.2017			
	Ilość (w szt.)	Wartość nabycia* (w tys. zł)	Wartość bieżąca (w tys. zł)	Udział w aktywach (w %)	Ilość (w szt.)	Wartość nabycia* (w tys. zł)	Wartość bieżąca (w tys. zł)	Udział w aktywach (w %)
KOMERCNI BANKA A.S.	1 380 000	177 823,89	195 550,28	0,57	1 380 000	177 823,89	206 072,64	0,52
KONINKLUKE KPN NV	3 870 000	57 806,18	42 600,96	0,12	3 870 000	57 806,18	46 939,14	0,12
K+S AG	690 000	69 565,72	46 641,24	0,13	690 000	69 565,72	59 731,25	0,15
LUNDIN MINING CORPORATION	1 000 000	20 924,86	15 577,68	0,04	0	0,00	0,00	0,00
LVMH MOET HENNESSY VUITTON SE	62 000	33 496,63	68 836,12	0,20	62 000	33 496,63	63 459,41	0,16
MERCK KGaA	50 000	16 503,00	19 345,70	0,06	50 000	16 503,00	18 716,91	0,05
RAIFFEISEN BANK INTERNATIONAL AG	475 033	56 328,76	45 346,65	0,13	475 033	56 328,76	59 835,72	0,15
REXEL SA	505 334	34 267,87	20 208,31	0,06	505 334	34 267,87	31 868,39	0,08
RTL GROUP	125 635	40 582,46	25 228,76	0,07	125 635	40 582,46	35 145,42	0,09
RYANAIR HOLDINGS PLC	950 000	58 452,22	43 913,75	0,13	950 000	58 452,22	59 910,81	0,15
SANOFI	178 000	60 493,11	57 910,16	0,17	178 000	60 493,11	53 342,89	0,13
SCHNEIDER ELECTRIC SE	130 000	36 807,88	33 383,48	0,10	130 000	36 807,88	38 421,50	0,10
SEAGATE TECHNOLOGY PLC	235 000	38 725,84	34 095,40	0,10	235 000	38 725,84	34 229,53	0,09
SHS DELPHI TECHNOLOGIES PLC	0	0,00	0,00	0,00	33 333	10 015,63	6 088,73	0,02
SIEMENS AG	80 000	33 391,50	33 498,72	0,10	80 000	33 391,50	38 756,00	0,10
SUEZ ENVIRONNEMENT CO	595 000	44 842,78	29 499,51	0,09	595 000	44 842,78	36 393,92	0,09
TELECOM ITALIA SpA	9 150 000	43 406,61	19 086,26	0,05	9 150 000	43 406,61	27 626,73	0,07
TELEFONICA S.A.	312 000	15 189,36	9 876,32	0,03	312 000	15 189,36	10 587,03	0,03
VEOLIA ENVIRONNEMENT SA	470 000	44 831,27	36 287,06	0,10	470 000	44 831,27	41 705,87	0,10
VINCI SA	185 000	47 866,03	57 291,91	0,17	185 000	47 866,03	65 703,14	0,17
VOESTALPINE AG	245 000	33 862,95	27 496,35	0,08	245 000	33 862,95	50 935,14	0,13
VOLKSWAGEN AG	70 500	58 835,57	42 168,17	0,12	70 500	58 835,57	49 605,97	0,12
WALT DISNEY CO	110 000	43 865,85	45 347,62	0,13	110 000	43 865,85	41 170,20	0,10
Whitbread PLC	0	0,00	0,00	0,00	100 000	27 048,30	18 800,40	0,05
YARA INTERNATIONAL ASA	400 000	69 531,88	57 603,67	0,17	400 000	69 531,88	64 120,23	0,16
Razem lokaty zagraniczne	39 793 072	2 147 606,26	1 883 600,97	5,45	39 846 493	2 306 660,94	2 528 015,72	6,36
Razem lokaty	1 075 524 303	26 430 447,81	34 149 407,46	98,86	1 208 529 819	26 717 831,49	39 011 904,41	98,20

W wartości nabycia nie zostały ujęte koszty nabytych odsetek od dłużnych papierów wartościowych.

Pozostałe pozycje Zestawienia portfela inwestycyjnego, określone w załączniku do Rozporządzenia w Sprawie Szczegółowych Zasad Rachunkowości wykazują wartości zerowe.

W powyższym Zestawieniu portfela inwestycyjnego przyjęto ogólne zasady zaokrągleń pozycji prezentowanych w tysiącach złotych, z czego mogą wynikać rozbieżności pomiędzy prezentowaną pozycją główną kategorii lokat, a sumą składowych poszczególnych pozycji wchodzących w jej skład.

Załączone wprowadzenie oraz dodatkowe informacje i objaśnienia są integralną częścią niniejszego sprawozdania finansowego.

DODATKOWE INFORMACJE I OBJAŚNIENIA DO SPRAWOZDANIA FINANSOWEGO

1. Dane uzupełniające o pozycjach bilansu za poprzedni i bieżący okres sprawozdawczy w odniesieniu do pozycji (w złotych):

	31.12.2018	31.12.2017
Środki pieniężne na rachunku przeliczeniowym wpląt; informacje o wielkości:	30 560 561,15	27 508 790,89
środków wplaconych za członków	25 814 773,19	25 768 951,34
innych środków	4 745 787,96	1 739 839,55
Środki pieniężne na rachunku przeliczeniowym wypląt; informacje o wielkości środków:	509 273,93	585 082,42
przeznaczonych na wypłaty osobom upoważnionym	65 781,93	58 660,42
innych	443 492,00	526 422,00
Należności z tytułu zbytych składników portfela inwestycyjnego; informacje o wielkości należności z tytułu sprzedaży:	20 748 029,93	81 371 202,34
akcji i praw z nimi związanych	20 748 029,93	81 371 202,34
Należności z tytułu odsetek; informacje o wielkości odsetek od:	28 225 385,59	28 167 666,90
składników portfela inwestycyjnego, w tym	28 225 385,59	28 167 666,90
- obligacji	18 761 912,83	20 808 648,57
- depozytów bankowych	6 682 397,26	4 216 947,83
- bankowych papierów wartościowych	0,00	335 342,50
- listów zastawnych	2 781 075,50	2 806 728,00
Należności od towarzystwa; informacje o wielkości należności z tytułu:	103 115,92	102 341,37
innych	103 115,92	102 341,37
Zobowiązania z tytułu nabytych składników portfela inwestycyjnego; informacje o wielkości zobowiązań z tytułu nabycia:	27 112 767,60	225 789 085,59
akcji i praw z nimi związanych	27 112 767,60	225 789 085,59
Zobowiązania wobec towarzystwa; informacje o wielkości zobowiązań z tytułu:	1 931 727,94	2 011 236,73
opłaty od składek	194 335,45	194 565,18
innych	1 737 392,49	1 816 671,55

	31.12.2018	31.12.2017
Zobowiązania pozostałe; informacje o wielkości zobowiązań z tytułu:	5 775 029,35	13 364 034,29
wypłat bezpośrednich	5 331 537,35	3 293 964,64
innych	443 492,00	10 070 069,65

2. Dane uzupełniające o pozycjach rachunku zysków i strat za poprzedni i bieżący okres sprawozdawczy w odniesieniu do pozycji (w złotych):

	31.12.2018	31.12.2017
Informacje o wielkości przychodów z:	1 022 852 228,11	900 813 743,74
rachunków środków pieniężnych	4 184 957,78	5 318 483,96
depozytów bankowych	36 030 224,97	31 432 967,98
obligacji	62 448 428,86	71 514 137,39
bankowych papierów wartościowych	46 109,50	764 685,00
listów zastawnych	13 987 706,50	13 066 762,50
innych, w tym:	906 154 800,50	778 716 706,91
- dywidend i udziałów w zyskach	905 960 097,79	775 970 576,28
- odpisu dyskonta od dłużnych papierów wartościowych nabytych poniżej wartości nominalnej	0,00	2 300 343,09
- inne	194 702,71	445 787,54
Informacje o dodatnich różnicach kursowych, w podziale na:	86 842 380,66	6 217 532,77
ujęte w zrealizowanym zysku (stracie) z inwestycji:	12 046 056,05	3 274 184,10
- akcji i praw z nimi związanych	12 046 056,05	3 274 184,10
ujęte w niezrealizowanym zysku (stracie) z wyceny inwestycji:	70 344 912,59	0,00
- akcji i praw z nimi związanych	70 344 912,55	0,00
- inne	0,04	0,00
ujęte w środkach pieniężnych, należnościach oraz zobowiązaniach	4 451 412,06	2 943 348,67
Wynagrodzenie depozytariusza; informacje o wielkości kosztów z tytułu:	4 510 571,70	4 645 046,03
refinansowania opłat na rzecz innych podmiotów krajowych	1 922 903,98	1 960 141,36
refinansowania opłat na rzecz subdepozytariuszy	713 688,15	689 366,47
opłat za przechowywanie	1 863 339,57	1 981 868,20
opłat za rozliczanie	10 640,00	13 670,00
Informacje o ujemnych różnicach kursowych, w podziale na:	15 871 014,07	170 785 410,77
ujęte w zrealizowanym zysku (stracie) z inwestycji:	11 230 454,28	1 188 869,30
- akcji i praw z nimi związanych	11 230 454,28	1 188 869,30
ujęte w niezrealizowanym zysku (stracie) z wyceny inwestycji:	1 628 328,82	165 618 853,83
- akcji i praw z nimi związanych	1 628 328,82	165 618 853,79
- inne	0,00	0,04
ujęte w środkach pieniężnych, należnościach oraz zobowiązaniach	3 012 230,97	3 977 687,68
Zrealizowany zysk (strata) z inwestycji; informacje o wielkości zysku (straty) z:	101 501 909,91	600 504 933,49
akcji i praw z nimi związanych	101 200 693,11	593 400 189,61
obligacji skarbowych	301 216,80	(22 873,20)
pozostałych obligacji	0,00	7 127 617,08
Niezrealizowany zysk (strata) z wyceny inwestycji; informacje o wielkości zysku (straty) z:	(4 572 312 634,69)	5 310 369 379,40
akcji i praw z nimi związanych	(4 573 385 902,65)	5 301 674 702,97
pozostałych obligacji	(287 751,83)	(3 802 708,14)
certyfikatów	(5 685,00)	10 108 102,31
bankowych papierów wartościowych	0,00	490,00
listów zastawnych	1 366 704,75	2 388 792,30
innych	0,04	(0,04)

3. Koszty otwartego funduszu pokrywane przez powszechne towarzystwa (w złotych)

Koszty otwartego funduszu pokrywane przez powszechne towarzystwa w poprzednim i bieżącym okresie sprawozdawczym	31.12.2018	31.12.2017
koszty prowadzenia i obsługi rachunków bankowych	-	-
koszty pożyczek i kredytów	-	-
koszty przechowywania	15 708,79	10 002,83
koszty transakcyjne	700,00	78 021,64
koszty zarządzania	-	-
inne	9 175,70	8 272,16
Razem	25 584,49	96 296,63

Pozostałe pozycje dodatkowych informacji i objaśnień, określone w załączniku do Rozporządzenia w Sprawie Szczegółowych Zasad Rachunkowości wykazują wartości zerowe.

podpis elektroniczny podpis elektroniczny podpis elektroniczny podpis elektroniczny

Michał Herbich **Wioletta Morawska** **Maciej Karasiński** **Krzysztof Lipski**

Prezes Zarządu Członek Zarządu Członek Zarządu Dyrektor ds. Sprawozdawczości Finansowej
Osoba, której powierzono prowadzenie ksiąg rachunkowych

Warszawa, 28.03.2019 roku

SPRAWOZDANIE NIEZALEŻNEGO BIEGŁEGO REWIDENTA Z BADANIA

dla Walnego Zgromadzenia Akcjonariuszy

Aviva Powszechnego Towarzystwa Emerytalnego Aviva Santander S. A.

Sprawozdanie z badania rocznego sprawozdania finansowego

Opinia

Przeprowadziliśmy badanie rocznego sprawozdania finansowego Aviva Otwartego Funduszu Emerytalnego Aviva Santander („Fundusz”), które zawiera bilans na dzień 31 grudnia 2018 r. oraz rachunek zysków i strat, zestawienie zmian w aktywach netto, zestawienie zmian w kapitale własnym za rok zakończony w tym dniu, a także zestawienie portfela inwestycyjnego sporządzone na dzień 31 grudnia 2018 r. oraz informację dodatkową obejmującą wprowadzenie do sprawozdania finansowego oraz dodatkowe informacje i objaśnienia („sprawozdanie finansowe”).

Naszym zdaniem, załączone sprawozdanie finansowe:

- przedstawia rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej Funduszu na dzień 31 grudnia 2018 r. oraz jego wyniku finansowego za rok obrotowy zakończony w tym dniu zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami ustawy z dn. 29 września 1994 r. o rachunkowości („Ustawa o rachunkowości” - Dz. U. z 2018 r., poz. 395 z późn.zm). oraz przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości;
- jest zgodne co do formy i treści z obowiązującymi Fundusz przepisami prawa oraz statutem Funduszu;
- zostało sporządzone na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych zgodnie z przepisami rozdziału 2 Ustawy o rachunkowości.

Niniejsza opinia jest spójna ze sprawozdaniem dodatkowym dla Komitetu Audytu, które wydaliśmy dnia 28 marca 2019 r.

Podstawa opinii

Nasze badanie przeprowadziliśmy zgodnie z Międzynarodowymi Standardami Badania w wersji przyjętej jako Krajowe Standardy Badania przez Krajową Radę Biegłych Rewidentów („KSB”) oraz stosownie do ustawy z dn. 11 maja 2017 r. o biegłych rewidentach, firmach audytorskich i nadzorze publicznym („Ustawa o biegłych rewidentach” – Dz. U. z 2017 r., poz. 1089 z późn.zm) oraz Rozporządzenia UE nr 537/2014 z dnia 16 kwietnia 2014 r. w sprawie szczegółowych wymogów dotyczących ustawowych badań sprawozdań finansowych jednostek interesu publicznego („Rozporządzenie UE” – Dz. U. UE L158). Nasza odpowiedzialność zgodnie z tymi standardami została dalej opisana w sekcji naszego sprawozdania Odpowiedzialność biegłego rewidenta za badanie sprawozdania finansowego.

Jesteśmy niezależni od Funduszu zgodnie z Kodeksem etyki zawodowych księgowych Międzynarodowej Federacji Księgowych („Kodeks IFAC”) przyjętym uchwałami Krajowej Rady Biegłych Rewidentów oraz z innymi wymogami etycznymi, które mają zastosowanie do badania sprawozdań finansowych w Polsce.

Wypełniliśmy nasze inne obowiązki etyczne zgodnie z tymi wymogami i Kodeksem IFAC. W trakcie przeprowadzania badania kluczowy biegły rewident oraz firma audytorska pozostali niezależni od Funduszu zgodnie z wymogami niezależności określonymi w Ustawie o biegłych rewidentach oraz w Rozporządzeniu UE.

Uważamy, że dowody badania, które uzyskaliśmy są wystarczające i odpowiednie, aby stanowić podstawę dla naszej opinii.

Inne sprawy

Sprawozdanie finansowe Funduszu za rok zakończony 31 grudnia 2017 roku zostało zbadane przez działającego w imieniu innej firmy audytorskiej biegłego rewidenta, który wyraził opinię bez zastrzeżeń na temat tego sprawozdania w dniu 29 marca 2018 r.

Kluczowe sprawy badania

Kluczowe sprawy badania są to sprawy, które według naszego zawodowego osądu były najbardziej znaczące podczas badania sprawozdania finansowego za bieżący okres sprawozdawczy. Obejmują one najbardziej znaczące ocenione rodzaje ryzyka istotnego zniekształcenia, w tym ocenione rodzaje ryzyka istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem. Do spraw tych odnieśliśmy się w kontekście naszego badania sprawozdania finansowego jako całości oraz przy formułowaniu naszej opinii oraz podsumowaliśmy naszą reakcję na te rodzaje ryzyka, a w przypadkach, w których uznaliśmy za stosowne przedstawiliśmy najważniejsze spostrzeżenia związane z tymi rodzajami ryzyka. Nie wyrażamy osobnej opinii na temat tych spraw.

1. Ujęcie zysku (straty) z inwestycji

Kluczowa sprawa badania

Przychody portfela inwestycyjnego w roku zakończonym dnia 31 grudnia 2018 roku wyniosły 1.018.472.567,62 zł i obejmowały w szczególności dywidendy i udziały w zyskach w kwocie 905.960.097,79 zł oraz odsetki w kwocie 112.512.469,83 zł. W badanym okresie Fundusz wykazał zrealizowany zysk z inwestycji w kwocie 101.501.909,91 zł oraz niezrealizowaną stratę z wyceny inwestycji w kwocie (-) 4.572.312.634,69 zł.

Ujęcie wyniku inwestycyjnego w rachunku zysków i strat Funduszu zostało przez nas uznane za kluczowy obszar badania głównie ze względu na istotne szacunki oraz profesjonalny osąd Zarządu Towarzystwa zastosowane przy wycenie tych pozycji sprawozdania finansowego. Ponadto, wynik z inwestycji Funduszu wpływa na wycenę jednostki rozrachunkowej oraz stopę zwrotu, która jest jedną z podstawowych miar wykorzystywanych do porównywania funduszy emerytalnych w Polsce.

Wycena większości składników lokat Funduszu może zostać przeprowadzona na podstawie rynkowych kursów wyceny. Jednakże, w portfelu Funduszu znajdują się również inwestycje, które nie są notowane na rynkach wyceny. Wiarygodne określenie wartości rynkowej tych składników lokat wymaga zastosowania szacunków, a w przypadku dłużnych papierów wartościowych, które nie są notowane także modelu wyceny tych papierów.

Fundusz jest zobligowany do codziennej wyceny wartości aktywów netto oraz publikacji ceny jednostki rozrachunkowej, na którą istotny wpływ ma poprawne ujęcie zysku (straty) z inwestycji w porównaniu do poprzedniego dnia wyceny. Proces ten jest w istotnym stopniu oparty na systemach informatycznych.

Ujawnienia w sprawozdaniu finansowym

Stosowne ujawnienia zostały zawarte we wprowadzeniu do sprawozdania finansowego („zasady ujmowania operacji Funduszu w księgach rachunkowych”) oraz punkcie 2 dodatkowych informacji i objaśnień („dane uzupełniające do rachunku zysków i strat”).

Procedury biegłego rewidenta w odpowiedzi na zidentyfikowane ryzyko

W ramach przeprowadzonych procedur uzyskaliśmy zrozumienie zasad (polityki) rachunkowości Funduszu w zakresie rozpoznawania przychodów oraz wyceny portfela inwestycyjnego. Zapoznaliśmy się również ze środowiskiem kontroli wewnętrznej, oceniliśmy jej zaprojektowanie oraz wykonaliśmy testy efektywności zidentyfikowanych kluczowych kontroli w szczególności:

- zatwierdzenia inwestycji w obligacje korporacyjne i nienotowane papiery wartościowe,
- zawierania i księgowania transakcji (kontrola dzienna), oraz
- uzgodnienia wartości aktywów netto oraz ceny jednostki rozrachunkowej z bankiem depozytariuszem (kontrola dzienna).

W odniesieniu do systemów informatycznych, które są wykorzystywane w procesie naliczania przychodów oraz ustalania zrealizowanego i niezrealizowanego zysku (straty) z inwestycji, przeprowadziliśmy weryfikację mechanizmów kontrolnych w ramach procedur IT General Controls (ITGC).

Testy kontroli uzupełniliśmy o procedury detaliczne. Zweryfikowaliśmy poprawność wyceny składników lokat w portfelu Funduszu oraz rozważyliśmy przesłanki utraty wartości. Uzyskaliśmy również potwierdzenie składu portfela od banku depozytariusza. Wykonaliśmy niezależne przeliczenia w celu weryfikacji poprawności ujęcia przychodów.

Ponadto, zweryfikowaliśmy adekwatność modeli wyceny, danych wejściowych oraz wykorzystanych przez Towarzystwo założeń.

Zweryfikowaliśmy poprawność przyporządkowania przychodów do okresu sprawozdawczego oraz przeprowadziliśmy analizę zdarzeń, które wystąpiły po dacie bilansowej, a przed datą sporządzenia załączonego sprawozdania finansowego.

Dodatkowo, przeanalizowaliśmy poprawność ujawnień w załączonym sprawozdaniu finansowym oraz ich kompletność na podstawie obowiązujących Fundusz przepisów o rachunkowości.

Odpowiedzialność Zarządu i Rady Nadzorczej Towarzystwa za sprawozdanie finansowe

Zarząd Aviva Powszechnego Towarzystwa Emerytalnego Aviva Santander S.A. („Towarzystwo”), towarzystwa zarządzającego Funduszem i reprezentującego Fundusz, jest odpowiedzialny za sporządzenie, na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych, sprawozdania finansowego, które przedstawia rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej i wyniku finansowego Funduszu zgodnie z Ustawą o rachunkowości, przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości oraz obowiązującymi Fundusz przepisami prawa i statutem, a także za kontrolę wewnętrzną, którą Zarząd Towarzystwa uznaje za niezbędną aby umożliwić sporządzenie sprawozdania finansowego niezawierającego istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem.

Sporządzając sprawozdanie finansowe Zarząd Towarzystwa jest odpowiedzialny za ocenę zdolności Funduszu do kontynuowania działalności, ujawnienie, jeżeli ma to zastosowanie, spraw związanych z kontynuacją działalności oraz za przyjęcie zasady kontynuacji działalności jako podstawy rachunkowości, z wyjątkiem sytuacji kiedy Zarząd Towarzystwa albo zamierza dokonać likwidacji Funduszu, albo zaniechać prowadzenia działalności albo nie ma żadnej realnej alternatywy dla likwidacji lub zaniechania działalności.

Zarząd Towarzystwa oraz członkowie Rady Nadzorczej są zobowiązani do zapewnienia, aby sprawozdanie finansowe spełniało wymagania przewidziane w Ustawie o rachunkowości. Członkowie Rady Nadzorczej są odpowiedzialni za nadzorowanie procesu sprawozdawczości finansowej Funduszu.

Odpowiedzialność biegłego rewidenta za badanie sprawozdania finansowego

Naszymi celami są uzyskanie racjonalnej pewności czy sprawozdanie finansowe jako całość nie zawiera istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem oraz wydanie sprawozdania z badania zawierającego naszą opinię. Racjonalna pewność jest wysokim poziomem pewności ale nie gwarantuje, że badanie przeprowadzone zgodnie z KSB zawsze wykryje istniejące istotne zniekształcenie. Zniekształcenia mogą powstawać na skutek oszustwa lub błędu i są uważane za istotne, jeżeli można racjonalnie oczekiwać, że pojedynczo lub łącznie mogłyby wpłynąć na decyzje gospodarcze użytkowników podjęte na podstawie tego sprawozdania finansowego.

Koncepcja istotności stosowana jest przez biegłego rewidenta zarówno przy planowaniu i przeprowadzaniu badania jak i przy ocenie wpływu rozpoznanych podczas badania zniekształceń oraz nieskorygowanych zniekształceń, jeśli występują, na sprawozdanie finansowe, a także przy formułowaniu opinii biegłego rewidenta. W związku z powyższym wszystkie opinie i stwierdzenia zawarte w sprawozdaniu z badania są wyrażane z uwzględnieniem jakościowego i wartościowego poziomu istotności ustalonego zgodnie ze standardami badania i zawodowym osądem biegłego rewidenta.

Zakres badania nie obejmuje zapewnienia co do przyszłej rentowności Funduszu ani efektywności lub skuteczności prowadzenia jej spraw przez Zarząd Towarzystwa obecnie lub w przyszłości.

Podczas badania zgodnego z KSB stosujemy zawodowy osąd i zachowujemy zawodowy sceptycyzm, a także:

- identyfikujemy i oceniamy ryzyko istotnego zniekształcenia sprawozdania finansowego spowodowanego oszustwem lub błędem, projektujemy i przeprowadzamy procedury badania odpowiadające tym ryzykom i uzyskujemy dowody badania, które są wystarczające i odpowiednie, aby stanowić podstawę dla naszej opinii. Ryzyko niewykrycia istotnego zniekształcenia wynikającego z oszustwa jest większe niż tego wynikającego z błędu, ponieważ oszustwo może dotyczyć zmywu, fałszerstwa, celowych pominięć, wprowadzenia w błąd lub obejścia kontroli wewnętrznej;

- uzyskujemy zrozumienie kontroli wewnętrznej stosownej dla badania w celu zaprojektowania procedur badania, które są odpowiednie w danych okolicznościach, ale nie w celu wyrażenia opinii na temat skuteczności kontroli wewnętrznej Towarzystwa;
- oceniamy odpowiedniość zastosowanych zasad (polityki) rachunkowości oraz zasadność szacunków księgowych oraz powiązanych ujawnień dokonanych przez Zarząd Towarzystwa;
- wyciągamy wniosek na temat odpowiedności zastosowania przez Zarząd Towarzystwa zasady kontynuacji działalności jako podstawy rachunkowości oraz, na podstawie uzyskanych dowodów badania, czy istnieje istotna niepewność związana ze zdarzeniami lub warunkami, która może poddawać w znaczącą wątpliwość zdolność Funduszu do kontynuacji działalności. Jeżeli dochodzimy do wniosku, że istnieje istotna niepewność, wymagane jest od nas zwrócenie uwagi w naszym sprawozdaniu biegłego rewidenta na powiązane ujawnienia w sprawozdaniu finansowym lub, jeżeli takie ujawnienia są nieadekwatne, modyfikujemy naszą opinię. Nasze wnioski są oparte na dowodach badania uzyskanych do dnia sporządzenia naszego sprawozdania biegłego rewidenta, jednakże przyszłe zdarzenia lub warunki mogą spowodować, że Fundusz zaprzestanie kontynuacji działalności;
- oceniamy ogólną prezentację, strukturę i zawartość sprawozdania finansowego, w tym ujawnienia, oraz czy sprawozdanie finansowe przedstawia będące ich podstawą transakcje i zdarzenia w sposób zapewniający rzetelną prezentację.

Przekazujemy Radzie Nadzorczej informacje o, między innymi, planowanym zakresie i czasie przeprowadzenia badania oraz znaczących ustaleniach badania, w tym wszelkich znaczących słabościach kontroli wewnętrznej, które zidentyfikujemy podczas badania.

Składamy Radzie Nadzorczej oświadczenie, że przestrzegaliśmy stosownych wymogów etycznych dotyczących niezależności oraz, że będziemy informować ich o wszystkich powiązaniach i innych sprawach, które mogłyby być racjonalnie uznane za stanowiące zagrożenie dla naszej niezależności, a tam gdzie ma to zastosowanie, informujemy o zastosowanych zabezpieczeniach.

Spośród spraw przekazywanych Radzie Nadzorczej ustaliliśmy te sprawy, które były najbardziej znaczące podczas badania sprawozdania finansowego za bieżący okres sprawozdawczy i dlatego uznaliśmy je za kluczowe sprawy badania. Opisujemy te sprawy w naszym sprawozdaniu biegłego rewidenta, chyba że przepisy prawa lub regulacje zabraniają publicznego ich ujawnienia lub gdy, w wyjątkowych okolicznościach, ustalimy, że kwestia nie powinna być przedstawiona w naszym sprawozdaniu, ponieważ można byłoby racjonalnie oczekiwać, że negatywne konsekwencje przeważąłyby korzyści takiej informacji dla interesu publicznego.

Sprawozdanie na temat innych wymogów prawa i regulacji

Oświadczenie na temat świadczonych usług niebędących badaniem sprawozdań finansowych

Zgodnie z naszą najlepszą wiedzą i przekonaniem oświadczamy, że nie świadczyliśmy usług niebędących badaniem, które są zakazane na mocy art. 5 ust.1 Rozporządzenia UE oraz art.136 Ustawy o biegłych rewidentach.

Oświadczenie na temat obowiązujących regulacji ostrożnościowych

W wyniku przeprowadzonego badania sprawozdania finansowego Funduszu informujemy, że Fundusz w okresie od dnia 1 stycznia 2018 r. do dnia 31 grudnia 2018 r. nie naruszył obowiązujących regulacji ostrożnościowych w zakresie, w jakim mogłyby to mieć istotny wpływ na sprawozdanie finansowe Funduszu.

Wybór firmy audytorskiej

Zostaliśmy wybrani do badania sprawozdania finansowego Spółki uchwałą Walne Zgromadzenie Akcjonariuszy Spółki z dnia 19 września 2018 r. Sprawozdanie finansowe Spółki badamy po raz pierwszy.

Kluczowym biegłym rewidentem odpowiedzialnym za badanie, którego rezultatem jest niniejsze sprawozdanie niezależnego biegłego rewidenta, jest dr Anna Bernaziuk.

BDO spółka z ograniczoną odpowiedzialnością sp.k. z siedzibą w Warszawie
wpisana na listę firm audytorskich pod numerem 3355

w imieniu której działa kluczowy biegły rewident

Podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym

dr Anna Bernaziuk

Biegły Rewident

nr ewid. 173

Podpisano kwalifikowanym
podpisem elektronicznym

dr André Helin

Prezes Zarządu

Biegły Rewident nr ewid. 90004

Warszawa, 28 marca 2019 r.

citi handlowy

OŚWIADCZENIE DEPOZYTARIUSZA

Warszawa, 28 marca 2019 r.

Bank Handlowy w Warszawie SA pełniący obowiązki depozytariusza dla Aviva Otwartego Funduszu Emerytalnego Aviva Santander zarządzanego przez Aviva Powszechnie Towarzystwo Emerytalne Aviva Santander S.A., z siedzibą w Warszawie, potwierdza zgodność ze stanem faktycznym danych dotyczących aktywów i zobowiązań funduszu oraz wynik finansowy przedstawione w sprawozdaniu finansowym za okres od 1 stycznia 2018 roku do 31 grudnia 2018 roku.

Za Bank Handlowy w Warszawie SA:

Tomasz Kalenik
Pełnomocnik
SBK E 33309

Piotr Sawa
Pełnomocnik
SBK D 23487

STATUT AVIVA OTWARTEGO FUNDUSZU EMERYTALNEGO AVIVA SANTANDER

(tekst jednolity)

I. Postanowienia ogólne

§ 1. Podstawa prawna działalności Funduszu

1. Aviva Otwarty Fundusz Emerytalny Aviva Santander, zwany dalej „Funduszem”, został utworzony na podstawie ustawy z dnia 28 sierpnia 1997 roku o organizacji i funkcjonowaniu funduszy emerytalnych, zwanej dalej „ustawą”.
2. Fundusz działa na podstawie ustawy, innych przepisów prawa oraz niniejszego statutu.
3. Fundusz został utworzony na czas nieograniczony.

§ 2. Nazwa Funduszu

Fundusz działa pod nazwą „Aviva Otwarty Fundusz Emerytalny Aviva Santander”.

§ 3. Siedziba Funduszu

Siedzibą Funduszu jest Warszawa.

§ 4. Przedmiot działalności Funduszu

1. Przedmiotem działalności Funduszu jest gromadzenie środków pieniężnych i ich lokowanie z przeznaczeniem na wypłatę członkom Funduszu emerytury po osiągnięciu przez nich wieku emerytalnego oraz emerytury częściowej, o których mowa w ustawie z dnia 17 grudnia 1998 r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych, lub okresowej emerytury kapitałowej, o której mowa w ustawie z dnia 21 listopada 2008 r. o emeryturach kapitałowych.
2. Fundusz działa na obszarze Polski i za granicą, w granicach przewidzianych w przepisach prawa.
3. Fundusz dokonuje wypłat na rzecz członków Funduszu i innych osób uprawnionych na zasadach określonych w przepisach ustawy, z zastrzeżeniem postanowień rozdziału VI.

§ 5. Członkostwo w Funduszu

Zasady członkostwa w Funduszu, w tym prawa i obowiązki członków Funduszu, są określone w przepisach prawa.

II. Powszechnie Towarzystwo Emerytalne

§ 6. Działalność Towarzystwa

1. Aviva Powszechnie Towarzystwo Emerytalne Aviva Santander Spółka Akcyjna, zwane dalej „Towarzystwem”, jest organem Funduszu, zarządza nim i reprezentuje w stosunkach z osobami trzecimi.
2. Towarzystwo zarządza Funduszem odpłatnie. Maksymalna wysokość wynagrodzenia pobieranego przez Towarzystwo jest określona w niniejszym statucie.

§ 7. Siedziba i adres Towarzystwa

1. Siedzibą Towarzystwa jest Warszawa.
2. Adres Towarzystwa jest następujący: ul. Inflancka 4B, 00-189 Warszawa.

§ 8. Sposób reprezentacji Funduszu przez Towarzystwo

Do reprezentowania Towarzystwa jako organu Funduszu są upoważnieni:

- 1) dwaj członkowie Zarządu Towarzystwa – łącznie lub

- 2) członek Zarządu Towarzystwa łącznie z prokurentem.

§ 9. Kapitał zakładowy i akcjonariusze Towarzystwa

1. Kapitał zakładowy Towarzystwa wynosi 137 000 000 złotych i dzieli się na 13 700 akcji imiennych o wartości nominalnej 10 000 złotych każda.
2. Akcjonariuszami Towarzystwa są:
 - 1) Aviva Towarzystwo Ubezpieczeń na Życie S.A., posiadające 12 330 akcji;
 - 2) Bank Zachodni WBK S.A., posiadający 1 370 akcji.

III. Depozytariusz

§ 10. Działalność Depozytariusza

1. Depozytariuszem przechowującym aktywa Funduszu jest Bank Handlowy w Warszawie S.A.
2. Depozytariusz wykonuje zadania związane z przechowywaniem aktywów Funduszu na podstawie stosownej umowy.

§ 11. Siedziba i adres Depozytariusza

1. Siedzibą Depozytariusza jest Warszawa.
2. Adres Depozytariusza jest następujący: ul. Senatorska 16, 00-923 Warszawa.

IV. Rodzaje, wysokość, sposób kalkulacji i pokrywania kosztów obciążających członków Funduszu

§ 12. Potrącenia z wpłacanych składek

Fundusz obciąża członków opłatą na rzecz Towarzystwa, pobieraną w formie potrącenia z kwoty wpłaconej składki przed jej przeliczeniem na jednostki rozrachunkowe, w następującej wysokości:

- 1) 1,75% kwoty wpłaconej składki do dnia 31 lipca 2014 roku;
- 2) 0,75% kwoty wpłaconej składki od dnia 1 sierpnia 2014 roku.

§ 13. Uchylony.

§ 14. Uchylony.

V. Rodzaje, maksymalna wysokość, sposób oraz tryb kalkulacji i pokrywania kosztów obciążających Fundusz

§ 15. Sposoby pokrywania kosztów działalności Funduszu

1. Koszty działalności Funduszu pokrywane są bezpośrednio z aktywów Funduszu lub ze środków Towarzystwa.
2. Bezpośrednio z aktywów Funduszu są pokrywane:
 - 1) koszty związane z realizacją transakcji nabywania lub zbywania aktywów Funduszu, stanowiące równowartość opłat ponoszonych na rzecz osób trzecich, z pośrednictwa których Fundusz jest obowiązany korzystać z mocy przepisów prawa,
 - 2) koszty związane z przechowywaniem aktywów Funduszu stanowiące równowartość wynagrodzenia Depozytariusza,
 - 3) koszty rachunku premiowego,
 - 4) koszty zarządzania Funduszem przez Towarzystwo stanowiące równowartość wynagrodzenia pobieranego przez Towarzystwo,
 - 5) koszty wynikające z ponoszonych danin publicznych, jeżeli z ich uiszczenia Fundusz nie jest zwolniony na podstawie odrębnych przepisów i jeżeli ich ponoszenie jest związane z prowadzoną przez Fundusz działalnością statutową.

2a. Uchylony.

3. Koszty działalności Funduszu, które nie są pokrywane bezpośrednio z jego aktywów, ponosi Towarzystwo.

§ 16. Koszty związane z nabywaniem lub zbywaniem aktywów Funduszu

1. Koszty związane z realizacją transakcji nabywania lub zbywania aktywów Funduszu denominowanych w złotych, stanowiące równowartość opłat ponoszonych na rzecz osób trzecich, z których pośrednictwa Fundusz jest obowiązany korzystać z mocy przepisów prawa, wynoszą maksymalnie:
 - 1) 0,12% wartości transakcji - w przypadku obligacji i innych dłużnych papierów wartościowych będących przedmiotem lokat Funduszu zgodnie z przepisami ustawy;
 - 2) 0,25% wartości transakcji - w przypadku:
 - a) akcji, praw poboru, praw do akcji, obligacji zamiennych będących przedmiotem lokat Funduszu zgodnie z przepisami ustawy;
 - b) certyfikatów inwestycyjnych emitowanych przez fundusze inwestycyjne zamknięte;
 - c) jednostek uczestnictwa zbywanych przez fundusze inwestycyjne otwarte lub specjalistyczne fundusze inwestycyjne otwarte;
 - d) innych aktywów denominowanych w złotych będących przedmiotem lokat Funduszu zgodnie z przepisami ustawy.
2. Koszty związane z realizacją transakcji nabywania lub zbywania aktywów Funduszu denominowanych w walutach państw będących członkami Unii Europejskiej lub stronami umowy o Europejskim Obszarze Gospodarczym, lub członkami Organizacji Współpracy Gospodarczej i Rozwoju, stanowiące równowartość opłat ponoszonych na rzecz osób trzecich, z których pośrednictwa Fundusz jest obowiązany korzystać z mocy przepisów prawa, wynoszą maksymalnie:
 - 1) 0,12% wartości transakcji – w przypadku obligacji i innych dłużnych papierów wartościowych denominowanych w walucie państw, o których mowa w ust. 2, będących przedmiotem lokat Funduszu zgodnie z przepisami ustawy;
 - 2) 0,24% wartości transakcji – w przypadku akcji, praw poboru, praw do akcji, obligacji zamiennych, będących przedmiotem oferty publicznej na terytorium państw, o których mowa w ust. 2, oraz akcji spółek notowanych na rynku regulowanym w państwach innych niż Rzeczpospolita Polska oraz obligacji zamiennych na akcje tych spółek, a także notowanych na tych rynkach prawach poboru i prawach do akcji;
 - 3) dla innych aktywów denominowanych w walucie innej niż krajowa będących przedmiotem lokat Funduszu zgodnie z przepisami ustawy:
 - a) 0,25% wartości transakcji – w przypadku opłat na rzecz krajowego domu maklerskiego;
 - b) 1% wartości transakcji – w przypadku opłat na rzecz zagranicznej instytucji wspólnego inwestowania.
3. Opłaty ponoszone na rzecz osób trzecich zgodnie z postanowieniami ust. 1 oraz ust. 2 są pobierane przy rozliczaniu każdej transakcji nabywania lub zbywania aktywów Funduszu za pośrednictwem tych osób.

§ 17. Koszty związane z przechowywaniem aktywów Funduszu

1. Wynagrodzenie Depozytariusza pokrywane bezpośrednio z aktywów Funduszu obejmuje:
 - 1) prowizję za przechowywanie aktywów Funduszu w maksymalnej wysokości 0,0045% w skali miesiąca, naliczaną od wartości aktywów netto Funduszu według stanu na ostatni roboczy dzień miesiąca i pobieraną miesięcznie;
 - 2) opłatę za rozliczanie transakcji papierów wartościowych w maksymalnej wysokości 10 złotych od każdej rozliczonej transakcji papierami wartościowymi, należną i pobieraną od dnia, w którym wartość aktywów netto Funduszu przekroczy 5.000.000 złotych, z zastrzeżeniem pkt. 3 poniżej;
 - 3) opłatę za rozliczenie transakcji papierów wartościowych w maksymalnej wysokości 60 złotych od każdej rozliczonej transakcji papierami wartościowymi przechowywanymi za granicą.
2. Wypłata wynagrodzenia, o którym mowa w ust. 1, jest dokonywana w okresach miesięcznych, na podstawie faktury wystawionej przez Depozytariusza i zaakceptowanej przez Fundusz, w terminie 14 dni od dnia doręczenia faktury Funduszowi.

§ 17a. Koszty rachunku premiowego

1. Koszty rachunku premiowego stanowią równowartość środków przekazywanych na rachunek premiowy w kwocie wynoszącej 0,005% wartości zarządzanych aktywów netto Funduszu w skali miesiąca.
2. Kwota określona w ust. 1 obliczana jest na każdy dzień ustalania wartości aktywów netto Funduszu i płatna w ostatnim dniu roboczym każdego miesiąca.

§ 18. Koszty zarządzania Funduszem przez Towarzystwo

1. Maksymalna kwota wynagrodzenia pobieranego przez Towarzystwo za zarządzanie Funduszem wynosi w skali miesiąca:
 - 1) 3 600 000,00 złotych – przy wartości zarządzanych aktywów netto Funduszu w przedziale od 0 do 8 000 000 000,00 złotych, jednak nie więcej niż 0,045% wartości zarządzanych aktywów netto Funduszu w skali miesiąca,
 - 2) 8 400 000,00 złotych – przy wartości zarządzanych aktywów netto Funduszu w przedziale od 8 000 000 000,01 do 20 000 000 000,00 złotych, jednak nie więcej niż suma kwoty 3 600 000,00 złotych i kwoty wynoszącej 0,04% nadwyżki ponad 8 000 000 000,00 złotych wartości zarządzanych aktywów netto Funduszu w skali miesiąca,
 - 3) 13 200 000,00 złotych – przy wartości zarządzanych aktywów netto Funduszu w przedziale od 20 000 000 000,01 do 35 000 000 000,00 złotych, jednak nie więcej niż suma kwoty 8 400 000,00 złotych i kwoty wynoszącej 0,032% nadwyżki ponad 20 000 000 000,00 złotych wartości zarządzanych aktywów netto Funduszu w skali miesiąca,
 - 4) 15 500 000,00 złotych – przy wartości zarządzanych aktywów netto Funduszu w przedziale od 35 000 000 000,01 do 45 000 000 000,00 złotych, jednak nie więcej niż suma kwoty 13 200 000,00 złotych i kwoty wynoszącej 0,023% nadwyżki ponad 35 000 000 000,00 złotych wartości zarządzanych aktywów netto Funduszu w skali miesiąca,
 - 5) 15 500 000,00 złotych w skali miesiąca – przy wartości zarządzanych aktywów netto Funduszu przekraczającej 45 000 000 000,00 złotych.
2. Przy ustalaniu wartości aktywów netto Funduszu, o której mowa w ust. 1, nie uwzględnia się wartości lokat, o których mowa w art. 141 ust. 1 pkt. 11-14 ustawy.
3. Kwota wynagrodzenia jest obliczana na każdy dzień ustalania wartości aktywów netto Funduszu i płatna w ostatnim dniu roboczym każdego miesiąca.

§ 18a. Uchylony.

§ 18b. Koszty wynikające z ponoszonych danin publicznych

1. Koszty wynikające z ponoszonych danin publicznych, jeżeli z ich uiszczenia Fundusz nie jest zwolniony na podstawie odrębnych przepisów i jeżeli ich ponoszenie jest związane z prowadzoną przez Fundusz działalnością statutową pokrywane są bezpośrednio ze środków Funduszu.
2. Rodzaj, maksymalną wysokość, sposób i tryb kalkulacji danin, o których mowa w ust. 1 określają stosowne prawodawstwa państw, w których Fundusz podejmuje działalność lokacyjną.

VI. Wypłaty ratalne

§ 19. Zasady dokonywania wypłat ratalnych

1. Jeżeli, w związku ze śmiercią członka, Fundusz jest obowiązany dokonać w ratach wypłaty bezpośredniej na rzecz osoby uprawnionej, wypłata ta jest dokonywana z zachowaniem poniższych postanowień.

2. Dyspozycja osoby uprawnionej dotycząca wypłaty w ratach powinna określać liczbę rat oraz sposób ich płatności.

3. Osoba uprawniona może zażądać wypłaty w dwóch lub czterech ratach przez okres 2 lat.

4. Wypłaty kolejnych rat dokonywane są odpowiednio w odstępach rocznych lub półrocznych, licząc od daty złożenia dyspozycji przez osobę uprawnioną, z tym że wypłaty dokonywane są pierwszego dnia roboczego po upływie odpowiednio - okresu rocznego lub półrocznego.

5. Fundusz wypłaca kolejne raty w wysokości odpowiadającej iloczynowi liczby jednostek rozrachunkowych przypadających na każdą ratę oraz wartości jednostki rozrachunkowej w dniu bezpośrednio poprzedzającym dzień wypłaty kolejnej raty. Ustalenie liczby jednostek rozrachunkowych przypadających na poszczególne raty następuje poprzez podzielenie jednostek rozrachunkowych zaliczonych na rachunku zmarłego członka w dniu otrzymania przez Fundusz dyspozycji osoby uprawnionej przez liczbę rat określonych w tej dyspozycji.

6. Wypłata w ratach może być dokonana przekazem pocztowym lub na rachunek osoby uprawnionej, zgodnie z dyspozycją tej osoby.

7. Osoba uprawniona może zażądać dokonania jednorazowej wypłaty nie wypłaconych rat przed upływem okresu, o którym mowa w ust. 3. Fundusz dokonuje wypłaty jednorazowej ostatniego dnia roboczego miesiąca, w którym osoba uprawniona złożyła odpowiednią dyspozycję, z zastrzeżeniem że w przypadku otrzymania przez Fundusz dyspozycji osoby uprawnionej w okresie późniejszym niż 3 dni robocze przed upływem ostatniego dnia roboczego tego miesiąca, Fundusz dokonuje wypłaty jednorazowej w terminie 3 dni roboczych od dnia otrzymania dyspozycji osoby uprawnionej.

VII. Działalność informacyjna Funduszu

§ 20. Ogłoszenia Funduszu

Dziennikiem o zasięgu krajowym przeznaczonym do ogłoszeń Funduszu jest Rzeczpospolita.

§ 21. Prospekt informacyjny

Fundusz ogłasza prospekt informacyjny raz w roku w terminie 3 tygodni od zatwierdzenia przez Towarzystwo rocznego sprawozdania finansowego Funduszu.

§ 21a. Tryby i formy przesyłania informacji okresowych

1. Fundusz przesyła każdemu członkowi Funduszu, w regularnych odstępach czasu, nie rzadziej jednak niż co 12 miesięcy, informację o środkach znajdujących się na rachunku członka, terminach dokonanych w tym okresie wpłat składek i wypłat transferowych oraz przeliczeniu tych składek i wypłat transferowych na jednostki rozrachunkowe, o wynikach działalności lokacyjnej Funduszu, a także o zasadach polityki inwestycyjnej i celu inwestycyjnym Funduszu, wraz ze wskaźnikami, do których są porównywane osiągnięcia przez Fundusz stopy zwrotu. Tryby i formy przesyłania każdemu członkowi Funduszu informacji, o których mowa w poprzednim zdaniu, które mogą być stosowane w Funduszu, to:

- 1) korespondencja dostarczana drogą elektroniczną na adres indywidualnego konta internetowego stworzonego przez Fundusz dla członka Funduszu;
- 2) korespondencja dostarczana drogą elektroniczną na adres poczty elektronicznej (e-mail) wskazany przez członka Funduszu;
- 3) korespondencja wysyłana zwykłą przesyłką listową na ostatnio wskazany przez członka Funduszu adres.

1a. W informacji, o której mowa w ust. 1, Fundusz umieszcza także następujące informacje:

- 1) stopy zwrotu Funduszu osiągnięte w przeszłości;
- 2) wysokość opłat potrąconych z wpłaconych składek, oraz kosztów związanych z realizacją transakcji nabywania, zbywania, przechowywania aktywów Funduszu, zarządzania Funduszem oraz koszty wynikłe z otwarcia rachunku premiowego;
- 3) opis ryzyka inwestycyjnego związanego z członkostwem w Funduszu.

2. Informacja, o której mowa w ust. 1, przesyłana jest w trybie i formie uzgodnionej z członkiem Funduszu, z uwzględnieniem postanowień zdań następnych. Do dnia 31 grudnia 2016 r. za formę domyślną przesyłania informacji, o której mowa w ust. 1, uznaje się formę wskazaną w ust. 1 pkt 3). Od dnia 1 stycznia 2017 r. za formę domyślną przesyłania informacji, o której mowa w ust. 1, uznaje się formę wskazaną w ust. 1 pkt 1).

3. Członek Funduszu może wskazać tylko jeden tryb i formę otrzymywania informacji, o których mowa w ust. 1 pkt. 1, 2 albo 3.

4. Członek Funduszu może w dowolnym momencie zmienić tryb i formę otrzymywania informacji, o których mowa w ust. 1 pkt. 1, 2 albo 3, w następujący sposób:

- 1) pisemnie za pośrednictwem poczty na adres siedziby Towarzystwa; lub
- 2) pocztą elektroniczną; lub
- 3) telefonicznie.

§ 21b. Tryby i formy przesyłania informacji na żądanie członka Funduszu

1. Fundusz jest obowiązany, na żądanie członka Funduszu, udzielić mu informacji określającej pieniężną wartość środków zgromadzonych na jego rachunku. Tryby i formy przesyłania każdemu członkowi Funduszu informacji, o których mowa w zdaniu poprzednim, które mogą być stosowane przez Fundusz, to:

- 1) korespondencja dostarczana drogą elektroniczną na adres indywidualnego konta internetowego stworzonego przez Fundusz dla członka Funduszu;
- 2) korespondencja dostarczana drogą elektroniczną na adres poczty elektronicznej (e-mail) wskazany przez członka Funduszu;
- 3) korespondencja wysyłana zwykłą przesyłką listową na ostatnio wskazany przez członka Funduszu adres.

2. Informacje, o których mowa w ust. 1, przesyłane są w trybie i formie uzgodnionej z członkiem Funduszu.

3. Członek Funduszu może wskazać tylko jeden tryb i formę otrzymywania informacji, o których mowa w ust. 1 pkt. 1, 2 albo 3.

§ 21c. Tryby i formy przesyłania informacji o rozpoczęciu przekazywania środków zgromadzonych na rachunku członka do Zakładu Ubezpieczeń Społecznych

Fundusz przesyła każdemu członkowi Funduszu informację o rozpoczęciu przekazywania środków zgromadzonych na rachunku członka w związku z ukończeniem przez członka wieku niższego o 10 lat od wieku emerytalnego, oraz o sposobie przekazywania środków, w trybie i formie uzgodnionych z członkiem Funduszu dla informacji okresowej, opisanych w § 21a ust. 1 i 2.

§ 22. Informacje o zmianie statutu

Fundusz informuje o wszelkich zmianach statutu poprzez ogłoszenie zmian w dzienniku o zasięgu krajowym, o którym mowa w § 20.

VIII. Postanowienia końcowe

§ 23. Likwidacja Funduszu

Likwidacja Funduszu następuje na zasadach określonych w przepisach prawa.